

Brassói Lapok

XL. évfolyam

289 szám.

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi december 16

ELŐFIZETES. ARAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — **Külföldre:** negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82, szerkesztőség 83.

Szomorujáték a számokkal

Irtá: Ianódy Endre

Ha lassan is, de csak átmeleg a köztudatba az igazság, hogy a magával tehetetlen mezőgazdaság sorsa a mi országunk legelső és legfontosabb életkérdése. Hogy ebbe a mai bizonyult, gépesített és tözsdésített világba belecsúszott egy előző gazdasági korszak ügyefogyott képlete és most itt áll, mint annak idején a falusi kislány Pesten.

Nyugodtabb időkben bizonyára megállapítja majd a tudomány, hogy a válság mélyén megoldatlan összetűzés vívódott és ez hányta magasra a vész hullámokat. Két világ támadt egymásra, két gazdasági típus, az agrárvilág és a magas finánciákkal összehangolt ipari nagytermelés. Azaz — kiigazítva a képletes megjöfőlést — nem egymásra támadnak, hanem az új világ fojtogatja a régét.

Ebben a küzdelemben a szervezett államhatalom különös módon avatkozik be. Körülbelül úgy, amint a világ összes rendőrségein a vallások folynak. Hagyja, míg a csapások alatt a szenvedő fél aléltan elterül, aztán felfocsolatja, hogy előírói lehessen kezdeni az eljárást.

Mindenki tudja és senki se tagadja, hogy a világon a legbátrabb, legmesszebbmenő segítséget Románia adta a mezőgazdának és a mezőgazdaságnak. A földreform és a konverzió példátlanok. Sehol ilyen gyökeresen nem osztották szét a földet Európában és sehol így adósságot el nem engedtek a mezőgazdának. Más kérdés, hogy a föld eldarabolása elérte-e a mezőgazdasági hozamok emelését, vagy sem. A cél elsősorban a földnélküliek felségítése volt, azt pedig csak nehezen lehet beigazolni, hogy valakinek romlott a helyzete azért, hogy földet kapott. A konverzióval még kétféle sem merülhet fel, hogy visszaadta a földet a gazdájának.

Ezek voltak a nagy felfocsolások. De ezek között és ezek után tovább sújtanak le az új világ üzemének gőzkalapácsai az elavult szerkezetű mezőgazdaságra.

Mindezeket naponként kellene elmondani és minden alkalommal hozzátenni, hogy ez nem egyszerű közgazdasági kérdés, hanem ezen épül az ország emelkedése, vagy lehanyatlása, nem a számok és látszatok páráválgatása, hanem a valóságban. A nagy tömegek nálunk paraszt-tömegek, az ország a falu és az értelmiség jelentékeny része is ott van elhelyezve. Ennek megfelelően ott van a fogyasztó is és, hogy az adófizető nincsen ott, annak az az oka, hogy adószedés előtt az adórávaló már régen bement a városba.

Mert abban van az, ami új a mi évtizedeinkben és ami a válságot mélyíti, hogy ma a parasztosztálynál is kényszerű és kötelező a kölcsönözés, a kiadási tételekről nála is eleve gondolkodva van, csak a bevételi tételekről nem törtenek gondoskodás.

Közömbös, hogy a közterhet ez az osztály közvetlenül viseli, vagy más termelők és kereskedők fizetik meg abból, amit ez az osztály lead. A lényeg az, hogy országos érdek ennek az osztálynak látszólag külön érdeke.

És mindezt nem lehet ezt minden rap elmondani, mert ezt nem szeretik hallani. Folklor — mondják — népszimű, pásztörrege! A gyár, a bank, a tözsdé az ország igazi életfókusai. A gazda kezdetleges és egyhangú formáció, hol őb'e a gazdaság, a társadalom, a politika nagy felületű vizeinek.

De néha azért rá lehet erre is térni, mikor a véletlen különös alkalmat ad rá. Mint például ezekben a napokban, amikor a kormány ötezer vagon búzát ad el Csehszlovákiának, vagononként nem köztől árban, de kiszivárgott hírek szerint ötvenézer lejért. Ez az a buza, amit a kormány felvásárolt, hogy a buza ára ne süllyedjen ismét a termelési költségek alá. Tizenötézer vagon ilyen buza van, ebből megy el most egyharmad, jóval magasabb árban, mint a belföldi ár.

A számok értékeléséhez tudni kell, hogy tíz-

A belpolitikai élet izgalmas órái

Ugy a liberális, mint a nemzeti-parasztpártban kirobbant a belső ellentét

A liberális párt elnöke nyílt ülésen kifogásolta a kormány eljárását

Maniu körül is egyre élestednek az ellentétek

Bukarest, december 15.

Az utolsó huszonegy órában úgy a liberális, mint a nemzeti-parasztpártban olyan események játszódtak le, amelyek, a jelenlegi megítélés szerint, alkalmasak arra, hogy teljesen új helyzetet teremtsenek a belpolitikában. Előző számunkban jelentettük, hogy az Unversul elközbása miatt Popescu-Necsesti volt igazságügyi államtitkár, Stelian Popescu veje, aki az első Duca-kormányban is tagja volt, interpelláció formájában szándékozott tiltakozni a cenzurahivatal működése ellen. Felszólalásához tegnapi jelentésünk szerint, Bratianu Dinu, a liberális párt elnöke is hozzájárult, sőt, amint utóbb kitént, ő maga is tiltakozni kívánt a kamarában az Unversul elkonfiskálása ellen. A pártelnök fel is iratkozott, mielőtt azonban elmondhatta volna beszédét, az elnökő Justin Stanescu alelnök meglepetésszerűen bezárta az ülést.

A liberális párt elnöke tehát nem szólalhatott fel a liberális többségű parlamentben.

A másik esemény amely különösen nemzeti-parasztpárti körökben keltett nagy izgalmat, Maniu személyével áll kapcsolatban. A volt pártelnök levelet intézett Mihalachehoz, a melyben bejelenti, hogy az állandó bizottság határozata következtében lemond arról, hogy a parlamentben tegyen szóva bizonyos kérdéseket, egyben azonban átnyújtja a párt elnökének a kérdéses beszéd szövegét, azzal a kéréssel, hogy terjessze a végrehajtóbizottság elé. Maniu a fővárosi lapokhoz is eljuttatta a beszéd kivonatát, mely azonban az ismert okok folytán nem jelenhetett meg.

ezzer vagon buza összesen egymillió métermázs. Ez az ország egy hónapra való fogyasztási szükséglete. Ez tehát az a nagy mennyiség, amifőtt a kormány a piacot megszabhatta és aminek dacára aratás óta sohasem olvasunk mást, mint azt, hogy: „buza lanyha”. Hát természetes, hogy lanyha! Kinek kell itt buza, mikor annyi van belőle, hogy egészen tavaszig futja! Mert tudni kell azt is, hogy az ország ezévi termése csak úgy lesz elegendő az egész év ellátására, ha a végén vagy rendszabályok jönnek, vagy a drágulás természetes következményeképpen a falusi szegény tengerit eszik, hogy a buza megmaradjon a városi és falusi némszegényeknek.

Ilyenkor, mikor meglebben a lepel, mégis csak meg kell ezt hallgatni mindenkinek, aki egyébként a bonyolultabb és modernebb gazdasági és politikai kérdések hatására tud felfigyelni. És nem kell azt válaszolni, hogy ez csak játék a számokkal. A számoknak van szomorujátéka is és ez azokból való. Inséges évben vagyunk, a belföldön eladásra kerülő buzamennyiség nem több tízmillió mázsánál, a miért az állam másfél milliárdtal többet adhatt volna, ha erre is úgy felkészül, mint ahogy a vámvédelmekkel és kontingentálásokkal felkészült az ipar érdekében.

A levél közzétételével tehát Maniu nyíltan is elismerte, hogy közte és az állandó bizottság tagjai között komoly ellentétek vannak.

A fenti események látszólag nem állanak egymással összefüggésben, kihatásaikat tekintve azonban azonos mértékben érintik a párt-kormányzásra felépített rendszerünket. A Dinu Bratianu-ügyet a kormány által bevezetett rendkívüli intézkedések robbantották ki, míg Maniu újabb belső pártvillongásokat ígérő levele: a pártvezetőség cenzura következménye. A két nagy kormányzó párt olyan pillanatokat él ma át, olyan események sodrába került, melyek aggodalommal töltik el mindazokat, akik a jelenlegi alkotmányos rendszer pilléreit szeretnék látni Bratianu Dinu, illetve Mihalache pártjában.

De vegyük sorjába a történeteket.

Az Unversul csütörtöki számába bizonyos kinevezésekkel kapcsolatban Stelian Popescu

a lap tulajdonos-főszerkesztője cikket írt, melyet a cenzurahivatal teljes egészében törölt. Stelian Popescu mégis megjelentette a cikket, mire az történt, hogy az Unversul elkobozták. A váratlan és a lap irányítóitól módfelett meglepő intézkedésre az Unversul úgy válaszolt, hogy a törölt cikk helyén a következő szöveget közölte:

„A cenzura miatt nem mondhatjuk meg az igazságot.”

Ezalatt a következő négysoros verset helyezték el:

„Akik jármot hordanak
És élni akarnak,
Szegényükre
Megérdemlik, hogy azt viseljék.”

„A cenzura többet mond, amennyit mi akarunk mondani. A cenzura több rosszat tesz, mint jót.”

Aláírva: Stelian Popescu.

Bratianu Dinu hajthatatlan

Popescu-Necsesti képviselő a délutáni ülés folyamán bejelentette a Ház elnökségének, hogy interpellálni akar.

Közben azonban Bratianu Dinu is tudomást szerzett a történetekről és kijelentette bizalmas hívei előtt, hogy a legtehetősebb mértékben helyesli Popescu-Necsesti eljárását s ő maga is felszólal ebben az ügyben.

A miniszterelnök értesült a pártelnök elhatározásáról s küldöttséget menesztett hozzá azzal a kéréssel, hogy álljon el az interpellációjától.

A küldöttség tagjai azonban megnyugtató eredmény nélkül tértek vissza. Hiába érveltek azzal, hogy a nemzeti-parasztpárt alaposan kihasználja majd ezt a felszólalást a kormány ellen, Bratianu hajthatatlan maradt. A liberális párt elnöke később meg is jelent a kamarában s miután ott közölték vele, hogy az interpellációkra csak a napirenden levő felirati beadványok után kerül sor, megkérte Bebe Bratianut, a párt főtitkárát, hogy azonnal értesítse őt, mihelyt végetértek a felirati felszólalások.

menjen ki egyszer és nézze meg azt a rongyot, amit ruhában, cipőben, kalapban és kendőben a parasztnak adnak. Ezt a minőségi számot is állítsák be és aztán tegyék meg az összehasonlítást.

Általános intézkedés nélkül a mi gazdaszályunk soha fel nem emelkedhetik és nélküle az ország sem. Ilyen egészen elenyésző méretű, homeopátiás adag, amilyen az ezévi vásárlás volt, már mutatja, hogy mit jelentene a gabona állami felvásárlása és elosztása.

Hogy bőségesebb években is menne-e ez úgy, mint az idej inségben, arra nem nehéz válaszolni. Így nem menne, de menne másként, ugyanilyen eredménnyel. A fölösleg arányosan maradna az egyes termelőknél, annál, akinél van és mert ő sem hozhatná szabad forgalomba, nem nyomhatná vele az árakat és nem okozhatna az államnak sem veszteségeket a felvásárlás gyakorlásánál.

A gazdasági szabadságba visszavágyani igen szép költői ábránd, amiről prózában már írni sem lehet. Le vagyunk és le leszünk béklyózva, ez az új átok. De akkor legalább minden lábra egyenlő súlyú béklyót tegyenek és az új hűbériség is gondoskodjék jobbágyság eltartásáról.

Erre az történet, hogy a feliratkozott ellenzéki képviselők közös megegyezéssel úgy határoztak, hogy beszédeiket lehetőleg rövidre fogják s alkalmat adnak a liberális párt elnökének interpellációja sürgős kifejtésére. Az ellenzéki képviselők be is tartották a megállapodást, úgyhogy a rendes ülés már 8 órakor végetért. Bebe Bratianu pedig, megbízatásához híven, értesítette a pártelnököket arról, hogy megkezdődtek a napirenden kívüli felszólalások.

Bratianu Dinu azonnal gépkocsiba ült, nagy meglepetésre azonban a kamara bejáratánál a kifelé igyekvő képviselők közöttük vele, hogy az ülést már berekesztették. Közben ugyanis az történt, hogy az elnök Justin Stanescu kamarai alelnök a felirati beszédek elhangzása után felemelkedett helyéről és bejelentette, hogy miután a Ház nem tanácskozásképes, a szabályokhoz híven bezárja az ülést. Az ellenzéki képviselők erősen tiltakoztak az elnök eljárása ellen, Justin Stanescu azonban elhagyta az elnöki széket s ezzel minden további demonstráció tárgytalanná vált.

Hírek szerint a Ház elnöke azért folytathat ehhez a megoldáshoz, mivel Bratianu Dinu nemcsak a lapelkobzás tényét, hanem az elkobzásra okot adó cikk tartalmát is szóvá akarta tenni a kamarában.

Az éjszaka folyamán kormánypárti körökben hosszú tanácskozások folytak. A Tempo jelentése szerint Tatarescu lakásán is megbeszélés volt. A miniszterelnök állítólag kijelentette bizalmasai előtt, hogy az incidensnek nem lehetnek politikai következményei.

A mai délutáni lapok a következő hivatalosnak látszó közleményt hozzák:

„A liberális párt vezetősége a legérelmesebben megcáfolja azt a hírt, mintha Dinu Bratianu a képviselőház csüförtöki ülésén le akart volna szólni. A párt elnökének ez nem volt szándékában és nem fog felszólalni a kamara péntek délutáni ülésén sem“. Az érelmehangú cáfolat ellenére tart-

ja magát a hír, hogy Bratianu elmaradt felszólalása kényes helyzetet teremtett a kormány részére. Egyik fővárosi lap arról ír, hogy ma délelőtt Tatarescu elnöklelte alatt miniszterelnöki megbeszélés volt, amelyen elhatározták, hogy úgy Titulescut, mint a külföldön tartózkodó Franasovici és Manolescu-Strunga minisztereket értesítik a történetekről. A kamara ma délutáni ülése egyébként igen izgalmasnak ígérkezik, mivel Popescu Necsesti ragaszkodik ahhoz, hogy interpellációját elmondja. Rajta kívül állítólag Madgearu és Lupu is tiltakozni készülnek Justin Stanescu eljárása ellen.

A Lupta teljes terjedelmében közli Maniu Mihalachehoz intézett levelét

Maniu levele nemcsak a nemzeti-parasztpárti, de a többi ellenzéki, sőt kormánypárti körökben is nagy feltűnést keltett. Maga a párt vezetősége sem tudja, hogy mire vélje a volt pártelnök eljárását.

A Curentul nem tartja kizártnak, hogy Maniu nyílt kiállása pártszakadáshoz fog vezetni.

Más lapok értesülése szerint Maniu mégis csak felszólal a parlamentben, miután a lapokhoz eljuttatott beszéd szövege nem jelenhetett meg.

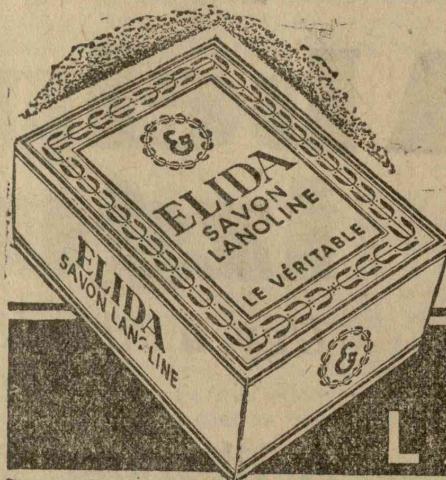
Az Adeverul így kommentálja az eseményeket:

„Politikai körökben aggodalmasnak ítélik meg a helyzetet. Ami tegnap a kamarában történt, alkalmas arra, hogy nemcsak a liberális párt egységét, de a kormány helyzetét is kockáztassa. Maniu magatartása pedig a legsúlyosabb bonyodalmakhoz vezethet a nemzeti parasztpártban“.

LANOLIN

a szépségápolás
klasszikus eszköze
ezt nagymértékben tartal-
mazza a modern ELIDA
LANOLIN szappan.

Finom habja lanolin védő
réteggel vonja be a bőrt
és így megvédi a zord idő-
járás kellemetelenségeitől.

ELIDA
SAVON
LANOLINE

A kamara pénteki izgalmas ülése

A kamara ma izgalmas viták színtere volt, melyben részt vettek csaknem az összes pártvezérek.

Napirend előtt Popescu Necsesti képviselő kér szót. Mindenekelőtt tiltakozik Justin Stanescu kamarai alelnök eljárása ellen, aki — szerinte — szabálytalanul megfosztotta attól a jogától, hogy a tegnapi ülésen felszólalhasson. Nem tudja megérteni: mi késztette arra Stanescut, hogy az ülést meglepetésszerűen berekesse. Ezután az Universul elkobzásával foglalkozik. Felolvassa a cikket, a melynek megjelenését a cenzura nem engedélyezte.

Azt állítja, hogy a kormány Duca szellemi hagyománya ellenére cselekedett, a mikor leváltatta Antonescu tábornokot, akit köztudomásúan meleg barátság fűzött a liberális párt előző elnökéhez. (A nemzeti-parasztpárti parlamentárok tüntető tapsal fogadják Popescu Necsesti beszédét.)

Ezután Angelescu hadügyminiszter emelkedik szólásra, aki Antonescu leváltását azzal indokolja, hogy a tábornok nem felelt meg azoknak a föltételeknek, amiket a nagyvezérkar elnöke számára a törvény előír. Antonescu dandárparancsnoki rangban van, a nagyvezérkar elnökének pedig legalább hadosztályparancsnoki rangban kell lennie.

Popescu Necsesti képviselő nem tartja kielégítőnek a hadügyminiszter magyarázatát. Elvárja, hogy a miniszterelnök is felvilágosítással szolgál majd a parlamentnek.

MADGEARU FELSZÓLALÁSA

A következő felszólaló Madgearu. Tiltakozik Stanescu kamarai alelnök eljárása ellen, mellyel a parlament tekintélyét sértette meg. A hadügyminiszter válaszát ő sem tartja kielégítőnek. Fölteszi a kérdést: milyen rangban volt akkor Antonescu, amikor a nagyvezérkar élére kinevezték? Ha akkor megfelelt a föltételeknek, miért nem felelhetne meg most is.

Megemlíti, hogy Antonescu helyébe az a Samsonovici tábornok került, aki annakidején élesen kritizálta a liberális párt nemzetvédelmi politikáját.

A szónok szavaira nagy vihar keletkezik. A tömeg élénken tiltakozik „Skoda! Skoda!“ kiáltások hallatszanak, mire a nemzeti-parasztpártiak visszakíáltanak: „Lemondani! Lemondani!“

A zaj elültével Madgearu kér, hogy

Duca végrendelete szellemében dolgozzék-e a kormány?

LUPU

Ezután Lupu beszél. Nem fogadja el a hadügyminiszter válaszát. Szerinte megmagyarázatlan, hogy Antonescut ép akkor váltják le, amikor fontos megbízással járt külföldön. Várja a miniszterelnök magyarázatát.

Bratianu Dinu mégis felszólalt

A botrány még tart, amikor Tatarescu belép az ülésterembe. Megjelenését a többség nagy ovációval fogadja. A lelkes hangulat csak pár pillanatig tart, mert a kormánypárti parlamentárok nagy meglepetésére Bratianu Dinu emelkedik szólásra. A liberális párt elnöke mindenképp megelőzi, hogy a nemzetvédelem kérdésében valamennyi pártnak egy véleményen kell lennie. Majd rátér a nagyvezérkarnál történt kinevezések ügyére és kijelenti, hogy Antonescut Duca helyezte a nagyvezérkar élére, mert ismerte katonai képességeit és olyan embernek ismerte, akiben bizalma lehet. Bizonyára

BRATIANU GYÖRGY

Bratianu György súlyosnak minősíti az ügyet. Tiltakozik a cenzura ellen. Van-e még alkotmány, van-e még parlament? — kérdi. Kinek az érdekében vezette be a kormány a rendkívüli intézkedéseket?

Jamandi miniszter válaszolni akar. Az ellenzék azonban óriási zajt csap, úgyhogy a miniszter képtelen beszélni.

súlyos okok játszottak közre — mondja —, hogy most leváltották. Egységre hívja fel a pártokat.

TATARESCU VALÁSA

Bratianu Dinu beszéde után általános figyelem közepette Tatarescu kér szót. Különösnek tartja, hogy a parlament egyes tagjai olyan kérdéseket feszegetnek, melyek nem idevalók. Katonai kérdéseknek a parlamentben nincs helye.

Maniu Gyula: Nem igaz.

Tatarescu: Nem a parlament ruházhat fel rangokkal tiszteteket, akiknek a napi politikába való belekeverése ellen érlye-

sen tiltakozom.

Hangok: Bratianu más véleményen van.

Tatarescu: Ha az ellenzék azt hiszi, hogy ebből az ügyből tőkét kovácsolhat a kormány ellen, úgy kijelenthetem, hogy súlyosan téved. A kormány helyén marad, amíg meg nem valósítja programját.

A miniszterelnök után Mihalache beszél. A parlament nem akar elismerő oklevelet kiállítani senki részére. A miniszterelnök pedig jól tette volna, ha előbb megegyezik Bratianuval az interpellációra adandó választ illetően. A liberális párt lelkiismeretét a nemzetvédelmi ügyek terén nagy bünök terhelik.

Többségi hangok: Skoda! Skoda!

Mihalache sajnálja, hogy a kormány nem adott kielégítő választ a felszólalásokra.

Lupu ismét szót kér. A parlament nem óhajt beleavatkozni a katonai ügyekbe. Tekintettel azonban arra, hogy Antonescu kinevezéséhez az összes felelős tényezők, sőt a szövetséges államok is hozzájárultak, a parlament elvárhatja, hogy a kormány kellőképpen megindokolja a tábornok leváltását. Az ország lakosságának tudnia kell, mi történt az új kinevezések körül, különösen most, amikor nemzetvédelmi hozzájárulás címén 2 és félmilliárd lejt akarnak évente kivetni az adófizető polgárságra. A kamara hadügyi bizottságának azonnali összehívását javasolja.

Ezután napirendre tér a Ház s Cuza mondja el felirati beszédét, mely lapzártakor még tart.

A szenátusban Miclescu (konzervatív) interpellál a cenzura ellen. Utána D. R. Joanitescu (nemzeti-parasztpárti) a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazását teszi szóvá.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvízkedésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbe hozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyűlemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorója megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó.

50 százalékos

utazási kedvezmény az
ünnepek alatt

Bukarest, december 15.

A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy december 24-től január 6-ig 50 százalékos kedvezményt vezet be az államvasutak minden vonalán.

ECONOMIA

kedveseinek, ajándékozzon „VESTIS“
szövetet! Szövetmaradékok félárban!
VESTIS posztóáruház, Brassó, Lensor 22

Egy napot tölt Bukarestben az átutazó Litvinov

A Szovjet kész visszaadni Romániának a Moszkvában lefoglalt kincslárát

Bukarest, december 15

A külügyminisztériumban ma megerősítették a hírt, hogy Litvinov Románián keresztül utazik Moszkvába. A Szovjet külügyi népbiztosa

egy napig fog időzni Bukarestben, ahonnan Tighinába utazik s a Dnyeszteren átkelve tér vissza hazájába.

A Tempo jelentése szerint Grikman, a bukaresti szovjetkövetség főtáskára ma

meglátogatta Savel Radulescu alminisztert s átnyújtotta neki a Moszkvában annakidején lefoglalt román kincstár több nagyértékű darabját, közöttük egy platinarudat is, melynek értéke szinte felbecsülhetetlen.

A Szovjet állítólag kész az egész kincstárt visszaszolgáltatni,

ha megegyezés jön létre a két ország között a besszarábiai magánvasutak megváltása ügyében.

Még egy félév és vége a világválságnak?

Egy amerikai pénzügyi szenzáció, de indokolatlan jóslata

Washington, december 15.

Daroes, a National City Bank elnöke és az Egyesült Államok volt alelnöke, az Unió pénzügyi és gazdasági hatalmasságainak egy értekezletén azt a valóban szenzációs kijelentést tette, hogy meggyőződése szerint a világválság a jövő év júliusára teljesen véget ér.

Hogy ezt a jóslatát a neves pénzügyesem mivel indokolta meg, arról nem szívgott ki eddig semmi.

Valószínű, hogy Daroes elsősorban az angolszász világot tartotta szem előtt, a

mikor ebbe a meglehetősen vakmerő jóslatba bocsátkozott. De ettől függetlenül is közismert dolog, hogy a konjunktúrák és dekonjunktúrák sohasem voltak világ-szerre egyenletesek. Így amikor Amerikában már csak úgy dühöngött a válság, Európában még a szele is alig érződött. Egyébként újév előtt állunk s ilyenkor szokásosak a jóslások, különösen a nap-tárakban és a politikuskok, meg közgazdászok körében, akik sokszor így akarják mesterségesen növelni a bizakodást.

Egyébként bár igaza volna.

Az eldugott falvakba nincs pályázó az elbocsátott magyar postamesterek helyére

A kézbesítőket és segédszemélyzetet április 1-ig még meg kellett hagyni állásukban

Temesvár, december 15

A kisebbségi postamesterekkel egyidejűleg december elején Temesmegyében mintegy 300 főnyi segédszemélyzetet, kézbesítőt és postakocsist is elbocsátottak, mert — mint kisebbségieket — megbízhatatlannak minősítették őket.

A postaigazgatóság azonban most

rendeletet adott ki, amellyel ezeket április 1-ig visszahelyezte állásaikba, mert kitűnt, hogy nincs kívül pótolni őket.

Temesmegye körülbelül 50 községében az elbocsátott postamesterek egyelőre helyükön maradtak, mert a többnyire szegény falvakban nem akadt válalkozó állásukra.

Újabb náci-vizit Párisban

Most a berlini külügyi sajtófőnök utazott a francia fővárosba

Páris, december 15.

A Matin berlini jelentése szerint Aschmann külügyi sajtófőnök csütörtökön délután a francia fővárosba utazott Biztosra veszik, hogy utazása összefügg Ribbentrop legutóbbi párisi látogatásával és Hess Rudolfnak, Hitler helyettesének kü-

szöbön levő útjával.

A Havas-ügynökség úgy tudja, hogy Hess párisi útját december 12-ikéről 17-ikére halasztották, viszont az Echo de Paris tudni véli, hogy Hitler helytartója csak januárban tesz Párisban látogatást, akkor azonban már hivatalos jelleggel.

A Juhos-pörben véget értek a tanúkihallgatások

Temesvár, december 15.

A Juhos-pörben végetértek a tanúkihallgatások s a törvényszék pénteken délelőtt az iratok és bizonyítékok átvizsgálásához látott. Elsőnek az az adásvételi szerződés került sorra, amely által egy birtokrész 4 millió lejért Kollmann Anna, Müller Árpád jószágigazgató elvált feleségének tulajdonába ment át formailag. Ezt a birtokrészt aztán Kollmann Anna, illetőleg Müller, Simmerling Ármán dr. és Obedeau Paul dr. volt szennátor nevére továbbította.

A két ügyvéd hangoztatta, hogy ők jóhiszeműen vették át a birtokrészt s nem tudták, hogy az adásvételi szerződés csak fiktív, nem tényleges és törvénytelen.

Az elnök megkérdezi Kollmann Annát, miért írta alá a szerződést, amikor tud-

ta, hogy a birtokrész hamis szerepel az ő nevén?

Vádlott: Engem megkérte a férjem, de nem tudtam semmiről.

Elnök: Azt azonban tudta, hogy férje, Müller Árpád, mint jószágigazgató, bizonyos viszonyban él Juhosnéval, akire magának tulajdonképpen haragudnia kellett, hogyan tehetett hát szíveséglől ilyen dolgot elvált férjének?

Kollmann Anna: Én csak tehetetlen báb voltam volt férjem kezében.

Elnök: Maga is? Juhosné is ezt hangoztatta mindig önmagáról.

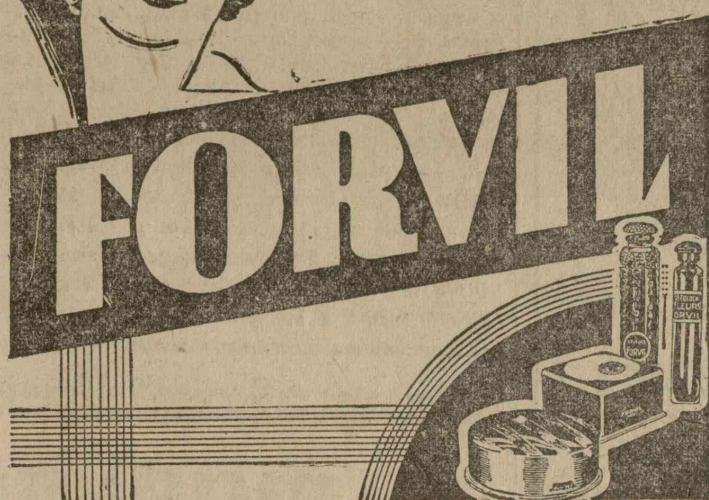
Simmerling dr. és Müller kijelentik, hogy Kollmann Anna előtt felolvasták az adásvételi szerződést, mielőtt aláíraták volna vele.

A tárgyalást folytatják.

A LEGUJABB
KREÁCIÓ:

**POUDRE
ANÉMONES**

Perbeszéd a Kun Andor-féle feketeszesz-pörben

Kolozsvár, december 15.

Kun Andor büntetőjogi törvényszéki főtárgyalását pénteken délelőtt folytaták.

Colfescu ügyész kétórás vádbeszédben a legsúlyosabb ítéletet kérte a vádlottakra. Kun Andor a feketeszesz állinspektor ellen zsarolás, csalás, közokirathamisítás címén tartotta fenn a vádat és példásan súlyos ítéletet kért. Tanasescu pénzügyminisztériumi felügyelő ellen az

ügyész vesztegetési pénz elfogadása címén, a többi vádlott ellen vesztegetés címén kérte a súlyos büntetést. Egyedül Salamon Bertalan esetében kérte Colfescu ügyész az összes enyhítő körülmények figyelembevételét, mert, szerinte, Salamon, mint egyszerű tisztviselő, csak eszöke és áldozata volt Farkas gyárosnak.

Mircea Gheorgescu dr., Rosmann dr., Ghilezan dr., Weisz Jenő dr., Xantopol dr. mondták el ezután védőbeszédüket.

Szabadelábra helyezték a hosszufalusi-ügy vádlottjait

Brassó, december 15

A nagy feltűnést keltő hosszufalusi ügyben — mint megírtuk — a bekísért emberek közül a törvényszék Török Mihályt, Partin Jánost és Buda Mártont fogva tartotta.

Időközben a brassói magyar párttagozat vezetősége közbenjárta a letartóztatott gazdák érdekében, akiknek szabadelábrahelyezési kérvénye a táblához került.

A tábla szabadelábra helyezte a vádlottakat azzal az indoklással, hogy a vád nem súlyos, a vádlottak állandó lakhellyel és vagyonnal rendelkeznek, tehát szökésüktől nem kell tartani.

Nedves, ködös
időben a

HAVASI GYOPÁR CRÉM

megvédi és
bársony-
simává teszi
arcbőrét.

KÉRJE MINDEN SZAKÜZLETBEN.

Az angol csapatok már meg is érkeztek a Saarvidékre

Saarbrücken, december 15.

A január 15-iki népszavazásra a Népszövetség által kiküldött nemzetközi rendfenntartó karhatalom zömét alkotó két angol zászlóalj pénteken megérkezett a Saarvidék fővárosába. Egyidejűleg megérkezett Brink ezredes, a nemzetközi csapatok főparancsnoka is.

Amint Papen bécsi német követ, aki előzőleg a Hitler-kormány saarvidéki biztosa volt, a párisi Petit Journalnak adott nyilatkozatában idevonatkozólag kijelentette, nincs szó arról, hogy abban az

esetben, ha a népszavazás Németország javára dől el, a birodalmi haderő rögtön benyomuljon a Saarvidékre s brutálisan birtokba veszi. A német kormány átmeneti megoldást tervez, amelynek tartamát esetleg meg is hosszabbítják.

WORONZEFF HERCEGNŐ

Brigitte Helmmel a főszerepben a brassói Capitolban óriási sikerrel fut. A film az utóbbi évek legjobb termése. Brigitte Helm nagyszerű színészi teljesítményt nyújt benne.

Hogyan?... Igen, igen! Csakis

Togal

segít biztosan és azonnal! — mert mindig fényesen bevált!

**Rheuma | Ülőidegzsába | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Meghülés**

A Togal-tabletta erős húgysavoldó és baktériumölő hatásu. Idült esetekben is fényesen bevált!

Togal semmivel sem pótolható! — Togal biztosan segít! Gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 52.— és Lei 130.—

A Togal-tabletta svájci készítmény.

**KÉRJE
MINDENÜTT A
RENDEZ-VOUS
VALLON
PUDERT,**
mert elsőrangú minőségű és
ára csak 18 Lei

Uri liu volt a szatmári betörő

Szatmár, december 15

Izgalmas hajszát követően elfogták Bartók gyógyszerész lakásának betörőit.

Szerdán történt, hogy Bartók gyógyszerész lakását távollétében ismeretlen betörők kifosztották, százezer lej értékű ékszert és ruhát emelték zsákmányoltak. A rendőrség nagy erővel indította meg a nyomozást, mert egyre jobban szaporodtak Szatmáron a betörések. A véletlen itt is segített. Egyik detektív felfigyelt az utcán Tanai Béla nagyváradi fiatalemberre, akiről tudta, hogy betörésért már állt egy évet.

A rendőrségen Tanai, aki érettségizett, jobb családból való elzúllt fiatalember, rövid vallatás után mindent beismer. Oprea Joan nagyváradi illetőségű mechanikus és Bodola János szatmári szobafestő segítségével követte el a betörést Bartók gyógyszerésznél. Miután megkezdte bűntársait, elmondta, hogy péntek déli 12 órakor találkoztak a velük a korszón, hogy újabb betörést beszéljenek meg.

A detektívek összekötözött kézzel kivitték a korszónra a hurokra került betörőt. Nem sokkal később feltűntek társai, akik mikor meglátták, hogy rendőrök kíséretében „sétál” Tanai, futásnak eredtek. Izgalmas, hosszas hajszát követően elfogták őket. Kihallgatásukkor már bizonyították, hogy két hét előtt Rubin Dávid szatmári ügyvédnél is ők törtek be.

Bűnlístaik összeállítása után Nagyváradra szállítják át a betörőbandát, mert alapos a gyanú, hogy ott is több „esetük” van.

Műkedvelők! Dalosok! Tekézők!

Karácsonyra jelenik meg a lap, melyet évek óta párt minden erdélyi műkedvelő, dalos és tekéző: az

Erdélyi Gondüző!

Megjelenik MINDEN SZOMBATON — 16 oldal — képekkel, legjobb újságírók szerkesztésében. Ára 5 lej. Előfizetés egy évre 220, fél évre 120 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Str. Regele Carol 56

Ezt olvassátok!

Visszamehetnek a Jugoszláviából kiűldözött magyarok

(Mohács) A Magyarság című budapesti napilap Mohácsra küldött tudósítója jelentette, hogy a Jugoszláviából kiutasított magyarok között olyan hírek terjedtek el, hogy akadály nélkül hazamehetnek. Néhány menekült ugyanis Jugoszláviában maradt hozzátartozóitól már üzenetet is kapott erre. Néhány család szabályszerű határátlépési igazolvány birtokában vissza is ment régi lakóhelyére, ahol a hatóságok kijelentették, hogy nyugodtan maradhatnak, most már nem történik bántódság. Így ment vissza csütörtökön délelőtt Szajkó Mihály bezdáni gazdálkodó is, akit a határon minden igazolás nélkül engedtek át. Érdekes azonban, hogy sem Szegedre, sem Kelebiára sem pedig Magyarbolyra nem érkezett hasonló üzenet a menekültekhez.

Schuschnigg és Berger-Waldenegg látogatása kapcsán

A magyar-osztrák barátságot ünneplik Budapesten

Az osztrák kancellár és a magyar miniszterelnök egyaránt kiemelték
a római egyezmény nagy középeurópai jelentőségét

Budapest, december 15.

A magyar főváros közléte az osztrák kancellár és külügyminiszter első hivatalos látogatásának a jegyében áll. Ez a látogatás ugyanis a magyar-osztrák sorsközösség, barátság és szoros együttműködés valóságos ünnepévé emelkedik.

Schuschnigg kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter — amint röviden már jelentettük — csütörtökön este 7 órakor érkeztek meg feleségükkel az osztrák és magyar színekben pompázó keleti pályaudvarra, ahová előzőleg rendőri diszszázad vonult fel. Fogadtatásukon Gömbös miniszterelnök vezetésével megjelent a kormány valamennyi

tagja, köztük Kánya külügyminiszter is, aki egy előző vonattal érkezett haza Budapestre. Jelen volt még a közéleti előkelőségek élén Sipőcz Jenő dr. főpolgármester és Ferenczy Tibor főkapitány. Az osztrák követség és konzulátus személyzete Hennek báró követ vezetésével a határig eléjük utazott az érkezőknek. Hegyeshalomnál két magyarruhás kislány csokrokat adott át a két osztrák államférfi feleségének.

A rendkívül szívélyes kölcsönös üdvözlést a pályaudvaron a fényképezés hada vette fel, miközben a pályaudvar előtt a MÁV dalárdája az osztrák és magyar himnusz énekelte. Az osztrák vendégek ezután szállásukra hajtottak.

Berger a Várba hajtottak, kihallgatásra iratkoztak fel Horthy kormányzó kabinétirodájában, majd budapesti előkelőségeknél adták le névjegyüket. Pontban 11 órakor Gömbös miniszterelnökkel és Kánya külügyminiszterrel tanácskozássra ültek össze, amely után egyenlőre 1 órakor kihallgatáson jelentek meg Horthy kormányzónál, aki egyenként fogadta és villásreggeli látta őket. A kormányzó kihallgatásról az osztrák kancellár és külügyminiszter a Dunapalotába ment, ahol a kormány tagjaival folytatták tárgyalásaikat.

A két osztrák államférfi látogatása háttérbe szorította a genfi döntés kihátolásának nyilvános tárgyalását.

KÁNYA
MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER
ÚJABB NYILATKOZATA

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter még Genfben nyilatkozatot adott az Agence Economique et Financiere munkatársának. Kánya kijelentette, hogy a marseillei merénylet ügyében hozott

— Gyengékedés idején különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza a természetes „Ferenc József” keserűvíz fájdalommentes székürítést és kiejtő emésztést hoz létre.

népszövetségi határozathoz a magyar közvélemény hozzájárult, mert nem érinti a magyar nemzet becsületét. A magyar kormány mindent elkövet, hogy hozzájáruljon a közbékéhez és a határozatban kifejezett kívánsághoz képest megteszi a szükséges intézkedéseket.

— A méltányos genfi döntés — folytatta a magyar külügyminiszter — hittem szerint megtisztíthatja az európai légkört. Barátságos tárgyalásokat lehetne kezdeni az utódállamokkal, ha azok elhatározzák magukat arra, hogy a területükön élő magyarokat jobb bánásmódban részesítik.

Laval francia külügyminiszter római látogatását illetően kijelentette Kánya, hogy azt a magyar érdekek szempontjából örömdetesnek tartja.

Gömbös és Schuschnigg politikai pohárköszöntői

A Schuschnigg és Berger-Waldenegg tiszteletére a miniszterelnökségen adott vacsora során Gömbös nagy pohárköszöntőben üdvözölte a vendégeket. Utalt a két állam évszázados összeköttetésére és a világháborúra, amelyben a két nemzet példátlan önfeláldozással, vállvetve harcolt abban a reményben, hogy a győzelem árán eljut az igazi békéhez. A kifürkészhetetlen végzet azonban másként rendelkezett. A két nemzet utjai látszólag elváltak egymástól s jött a súlyos gazdasági inség és a megrázkódtatások, amelyeknek az országhatárok nem vehettek gátat. E tények meggyőző ereje megérlelte a légkört, amelyben megszülehetett a római egyezmény. Azóta az idő megmutatta, hogy ez volt az egyetlen járható út. Ezért a magyar nép az osztrák kancellár látogatását sokkal többnek tekinti egyszerű udvariassági tény-nél.

Schuschnigg kancellár válaszában kö-

szönetet mondott a szíves fogadtatásért, majd hangzott, hogy bár a két ország együttélése végetért, a történelmi küldetés tudata mindkettőben tovább él s a két nép közötti sokoldalú kapcsolat arra vezetett, hogy a józan ész diktálta jószomszédi viszonyon túlmenően igyekezzenek szoros barátságot teremteni egymással. A római egyezmény nemcsak a két országnak nyújt nagy előnyöket, hanem ezeken túlmenően olyan félreérthetetlen, világos gazdaságpolitikai célkitűzést jelent, amely biztosíthatja az összes szomszédállamokkal való békés, barátságos kapcsolat kialakulását is.

Az osztrák kancellár eképpen fejezte be pohárköszöntőjét:

— Üdvözljük a lovagias magyar nemzetet, nemes hagyományait és kívánjuk, hogy siker koronázza a magyar kormány-nak a gazdasági fellendülésre és belső kiépítésre irányuló célludatos munkáját.

Rádiószózatok a két nemzethez

Az osztrák kancellár tiszteletére rendezett fogadás során egyébként Gömbös és Schuschnigg rövid rádiószózatot is intéztek a két ország népéhez. A magyar miniszterelnök előbb németül, majd magyarul méltatta a látogatás jelentőségét. — Mi, magyarok, mindig szívünkre zártuk Ausztriát s most, hogy különváltunk, ösztönyszerűen érezzük, hogy együtt kell továbbhaladnunk a történelem útján — mondotta többek között. Megemlékezve Dollfussról és a Ducérol, a magyar nemzet nevében ugys, mint kollégáját, ugys mint harctéri bajtársát üdvözölte Schuschniggot, aki szintén megemlékezett elődjéről, végül pedig magyarul éltette a magyar nemzetet.

MEGKEZDÖDTEK A TÁRGYALÁSOK

Mind a bécsi, mind a budapesti lapok vezércikkben foglalkoznak Schuschnigg és Berger-Waldenegg budapesti látogatásával s kivétel nélkül hangsúlyozzák a

barátságot, amely a két országot összeköti.

Pénteken délelőtt a két osztrák államférfi koszorút helyezett a hősök emlékművére, amelynél Sipőcz főpolgármester, Ferenczy főkapitány és tiszti küldöttség fogadta őket. Ezután Schuschnigg és

3500 lejért Palesztinába!

Mindazok akik certifikáttal, drishottal rendelkeznek, 3500 lejért kijuthatnak Palesztinába, mely árban a vizum, utlevél, hajóúj és minden egyéb taxák benne vannak. Érdeklődők forduljanak azonnal:

ZION LLOYD

TURISTA ÉS UTÁZÁSI IRODAHOZ

Központunk Erdély, Bánság, Csehszlovákia és Jugoszlávia részére.

CLUJ, Piața Mihai Viteazul 40.

Telefon 865,

vagy „Comercia” SATUMARE, P. Bratianu No. 1.

Magyar hála az angoloknak

A budapesti képviselőház tegnapi ülésén Eszterházy Mór gróf meleg hangon mondott köszönetet a Genfben tapasztalt angol támogatásért. A jugoszláviai kiutasításokkal kapcsolatban az angol parlamentben elhangzott kijelentések kétszeres hálaára kötelezik Magyarországot. Aztán kérte a kormányt, intézkedjék az iránt, hogy a kiutasítottak mielőbb visszatérhessenek tűzhelyeikhez. Östör József kormányparti kijelentette, hogy az egész magyar nemzet, pártkülönbség nélkül, a legnagyobb hálával adózik az angoloknak. Idézte Simon angol külügyminiszter szavait, amelyek szerint az angol kormány továbbra is a legnagyobb figyelemmel kíséri a kiutasítások ügyét. Ez

annyit jelent — mutatott rá Östör —, hogy továbbra is számíthatunk az angolok támogatására.

A felszólalások során a képviselőház lelkesen ünnepelte az angolokat.

A PÁPA ÉS A JUGOSZLÁVIABÓL KIUTASÍTOTT MAGYAROK

Rotta Angelo budapesti apostoli nuncius XI. Pius pápa egyenes utasítására ezer pengőt adott a jugoszláviai kiülőzötték segélyalapjára. Most ugyancsak a pápa kifejezett kívánságára Serédy hercegprímás további kétezre pengőt küldött erre a célra. A pápa egyúttal áldását is küldte a kiülőzött szerencsétlen magyarokra.

Páris—Budapest 1934.

At a megbénult Európán — Négy ország színteltjai és panasza

AZ EXPRESSZEN

Százas átlag óránként (ez maradt meg a „földindulás” korszakából.) Mogorva idő. A kora reggelben a híres, megénekelte és most kihaltak tetsző Gare de l'Est üvegkupolája alól borongós volt az indulás; azóta szétfolyt ugyan a köd, de azért komornak, gondozatlannak tünnek a csapzott földek, borzas bokrok, vakolatlan tanyaházak, az egész Belfort felé süllyedő egyhangú rónaság.

FRANCIA ÉLETSZINIVONAL ÉS LEHANGOLTSÁG

Végigjárom a vonatot: nagyon kevés az utas. A fülkémbe telepedett amerikai házaspártól eltérve, elsőn s másodikon csupa bennszülöttet látni; hátradőlvé hanyag öltönyeikben a csipkediszes bárszékben, újságlepedőkből böngészik morcosan Flandin, Laval és Goy képviselő nyilatkozatait. A harmadikon job-

bára idegenek (többnyire osztrákok) ismerkednek; az egyik szögletből egy megviselt, kisírt szemű asszony száján magyar szó csendül... Az utolsó kocsi végében négy kalauz (sötétkék posztóruha, ezüst levelekkel körülhímtelt ellenzős sapka) társalog; alacsonyok, macskabajszerűek és — fölényesek; unszolásomra csak a legfiatalabb ereszkedik le hozzám:

— A fizetésünk?... Havi 700 frankkal kezdjük és a legmagasabb fokon, a különböző pótdíjakkal fölmegyünk 1500—1600-ra. 25 év után teljes gázi a nyugdíj. Na, nem megyünk a falnak tőle!

— Csökkent-e az utasok száma?

— Erről ne is beszéljünk... Belföldiek csak akkor utaznak, ha a dolguk halaszthatatlan. Idegeneket alig látni, holott azelőtt... Mi, franciák, nagyon érezzük most a krízist. Igaz, az autó is sokat árt a vas-

Svájcon át, vagy a jólét maradéka

A bázeli központi pályaházban szinte nagyobb az élénkség, mint a Gare de l'Esten. A vámvizsgálat inkább formáság, a továbbutazókat nem zargatják. Óraelőreigazítás, villanymozdony; könnyű bugással, simán siklik a vonat. Más világ ez: dombos-völgyes vidék, gondozott városok, kerékpárosoktól nyüzsgő, tisztá utak, ragyogó villanytelepek. Egyszerre megélt a vonat; a kistermetű, izgékonyság és rosszkedvű franciák terpeszkednek a fülkékben; polgári jólétről tanuskodó disznóbőr-poggyászok duzzadnak a málhahálókból; mindenütt dörmögő, német szavak, abban a lapos tájszólásban, mely torokhangokkal teszi keményebbé Goethe nyelvét... A kalauz hasas, barátságos óriás; hajlik a beszélgetésre:

— A fizetés az első két évben havi 150 svájci frank, a maximum 400 körüli, 120 frank gyerekpótlékkal évente. Hat és fél percentet levonnak a nyugdíjalapnak. Nyolc órát dolgozunk naponta, 35 éves szolgálat után megyünk nyugdíjba 75 százalékos fizetéssel.

— Milyen itt maguknál az általános helyzet?

— Vagyunk valahogy... Még mindig elég idegen jön. Főképp Angliából és Olaszországból. Német is sok volt azelőtt, kar, hogy Hitler majdnem lehetett nálunk a számukra az utazást a kvótával. Azért Interlaken és Luzern tele van...

— Hát Genf, a Népszövetséggel?

Mosolyog a szőke bajuszába:

— Ach Gott, a Népszövetség nem a régi, jó uram... Már nem jelentenek elég pénzt. Pedig a munkanélkülieinkre ráférne, hogy több dolgot adjanak...

— Mennyi a munkanélküli?

— No, úgy 50—60.000. Nem tulsok, elismerjük, de egy ilyen kis országnak ez is elég...

Utítársam, a cvikkeres amerikai mérnök (összebarátkoztunk) helyeslő bólin-lással néz a svájci jólét elcammogó képviselője után:

— Ezek még birják, látja. És mi is birjuk odaát, bármilyen vad hírek keringenek rólunk. Lassanként mutatkozik a javulás. Roosevelt változatlanul népszerű, mert meggyőző minket, hogy erősebbek

vagyunk minden nyakunkba szakadt bajnál. Zürich?... Hopp, itt mi leszállunk.

Erősen sötétedik az estezőből alig látni a galambszürkén gyűrűző tavat. Őt svájci frank az esteből, de hat osztrák schillinggel is ki lehet egyenlíteni. Majd minden asztal foglalt; a svájciak beszéd-tárgya az üzlet, szállítások vagy családi dolgok. sosem politika. Kint feltűnnek az első havasok, az első takaros faházak, bent pedig az első monokli (a hálókocsi-ból jött ki), az első utibricsessz, az első csúcskös keménygallér (ő közép-európai elegancia!). A vámvizsgálóknak megint nyugágyak az ellenőrző közegek (a svájci mérgezőld zubbonyokat barna köpenyek váltják fel) és alig tűntek el, megjelenik egy bárszorongaléros, fiatal ellenőrző tiszt, még egyszer végigkontrollálva mindent. (A „külön ellenőrzés” Nyugat-Európában ismeretlen). És ami a legkülönösebb: itt kell első ízben számot adni róla, kinek-kinek mennyi a pénze.

VÉGIG AUSZTRIAN: MIT HOZ A JÖVŐ?

Fülkémbe más utitársat sodort a véletlen: egy testes, gamásis, simaképű olasz, aki megölel, mikor mondom neki, hogy magyar vagyok, rajong a Duce-ért, Budapestért (két motolázó karja pillanatra sem áll meg), majd minden átmenet nélkül elkecsérgi, hogy foglalkozása: a narancs- és citromkivétel elé egyre nagyobb nehézségek tornyosulnak... Hogy megvigasztalódjunk, leoltjuk a lámpát, kinyújtózunk, megpróbálunk aludni. Részemről nem megy. Magányos cigarettázás a folyosón. Kint osztrák éjszaka van, vízmorajlásokkal, fenyvesekkel, Alberggel, ismerős harangjelzésekkel, piroscsákós főnökkel, földbarna Heimwehr őrökkel és a sovány kalauz, szerényen, majdnem megilletődve választogat.

Havi 160 schillinggel kezdjük, a legmagasabb fizetés havi 250... Tavaly még úgy volt, hogy 34 évet szolgálatunk a nyugdíjig, az idén persze új rendelkezés jön, hogy milyen, senki se tudja... A helyzet, mein Herr? — Megremegek a hangja: — En nem politizálok, tetszik tudni, de ami borzasztó itt nálunk, az a szegénység, a nyomor és a bizonytalanság...

1001 üvegcsse

közül

a választás biztos...

a kéz habozás nélkül azt választja, amelyik az összes közül legjobban kitűnik

KÜLÖNLEGESSÉGEK!

R I V A I kölnivíz: természetes töménykivonat alappal, az előkelő világ kölnivize.

BRISE FLEURIE kölnivíz: magába foglalja az ifjúság minden báját.

FLEURS DE MAI a nappali kölnivíz.

MAIN BLEU kölnivíz: a reggel illatát jelenteti meg.

CHOUKY kölnivíz férfiak számára.

Jegyezze meg tehát:

„RAVEL”
KÖLNIVIZ

nem szabad hiányoz-
zon egyetlen toalette-
asztalról sem.

BOLERO

Ravel

RAVEL BUCURESTI, STR. ROMULUS 68

Reggel. Lapályon haladunk, hol sietősebben, hol döcögve. Az állomásokon jellegzetes plakát integet felénk; egy jóhúsból levő, nevetős hölgy házartatási könyvet lobogtat a felirással: „Dies Buch hilft Ihnen Geld sparen!” A harmadikon végig sok gyűrűt arc, még több pullóver, szatyrok, csecsemők. Az étkezőben lahóskávé, Dritte Sorte és Giesshübler a Vittel helyett; egy vadászgulyás, fácántollas, kövér férfi máris sörözik (he jó itt a sör!) és ugyancsak kövér, árjaszerű átcuccok képebe harsogja: „Und voájszt

Du, Fránci, gésztern sproach báj anst der Stoárhemberg!”; a mosolygós, szintén kövér, frissen borotvált főpincér meglepő bizakodással jelenti ki: „Jobban állunk! Több az utas... Majd csak kikerülünk a csavából!” (Mit szólna ehhez az előbbi kalauz?) Még két hosszú óra s feltűnnek Bécs szürke, füstös, lapostetejű bérkaszárnái; olaszom kétszer is elmondja: „Hát itt ölték meg azt a szegény Dollfuszt!” — sóhajt, egy narancsot ad bucsuzól és felhív egy csikosbluzos hor-dárt.

Két fészkes rendőr és továbbra is villanyvonat!

Ha tegnap reggel kihaltak tünt fel a Gare de l'Est, akkor ez az Ostbanhof, a hová körülményesen áttoltak, temető. — Alig tíz-husz új utast kapunk: bekecsék vagy elegáns, fekete télikabátok, magyar szavak... A perronon pár izgatott, párisi szemnek szokatlanul vastag bundákba burkolt, hócipős asszony bucsuzkodik.

Egy óra múlva: Hegyeshalom. Az ember törődött, fájnak a tagjai. Két hegyes-sisakos, fehérkeztyűs rendőr haptákban feszít a tisztelgetés. Sokszoknyás kis parasztlányok sivitják: „Friss vizet tessék” — és (meglepetés!) villanymozdony fog huzni a magyar vonalon is!... Aztán... milyen udvarias itt mindenki. Az utlevélvizsgáló tiszt mosolyogva tisztelget: a vámkirendeltség főnöke kétszer is köszön; a fülkémbe Bécsben áttelepedett francia-olasz asszonykának egész csomó színes propagandafüzeteit nyújt át a

kirendeltség harmadik tagja. A magyar kalauz — több nyelvet beszélő, szálas, derék legény — keményen szemébe néz a kérdezősködőnek és meggondoltan, tisztességtudón felelget:

— Havi törzsfizetésünk 112 pengővel kezdődik és 20—22 év után 172-re rughat. Ehhez még tessék hozzávenni a lakbért, vagy természetbeni lakást, meg a 10 pengős gyerekpótlékot. 30 évi szolgálat kitöltésével teljes nyugdíj jár. Hát így élünk Bizony jobb volna, ha vissza lehetne térni a régi fizetésre.

— Észrevesznek valami javulást?

Felragyog a szeme:

— Föltétlenül, instál'mi! Sokkal több idegen érkezik, mint tavaly ilyen tájt. Szépen fejlődik a forgalom, nem hiába követünk el mindent... Gál László

Calea Victoriei No. 104. — Telefon No. 791.

— Vaját lopták az éhes munkanélküliek, Kolozsvárról jelentik: A rendőrség Scherk Ilie, Vitéz Mihály-téri piaci árus feljelentésére le tartóztatta Kovács József, Molnár János, Szabó György és Lóla György munkanélkülieket, akik hétezerötszáz lej értékben vajat loptak, amit azután több cukrászdának adtak el. Valamennyien azt hangoztatták, hogy nélkülözésük vitte rá őket a tolvajlásra. A vajvásárló cukrászdák ellen is megindult az eljárás.

[illegible]

18 p.

Tisztátlan,
pattanásos arc,
zsíros fénylő
bőr ellen:
Földes-féle
Margit Crème
Jó Kormet

ASTRA LUX-MOZGÓ

Minden várakozást felülmúló nagy sikerrel mutatták be:

A biborruhas asszony,
MARLENE DIETRICH

legnagyobb filmjét.

Ez a film az egész világon páratlan sikereket aratott.

Budapesten „Skarlátkirálynő” címen hónapokon át futott, zsúfolt házak, elragadtatott nézőközönség előtt.

Josef von Sternberg

a világ legnagyobb rendezőjének remekműve.

A film káprázatos kiállítás minden eddig felülmúl.

A film gyermekszerepét Marlene Dietrich kisleánya: Haidele Dietrich játssza.

Szombaton délután 3 órakor és vasárnap délelőtt 11 órakor nagy **MATINE**
Mi történt az 56-os utcában?KONVERZIÓS
TANÁCSADÓA rovatba tartozó megkereséseket
kérjük közvetlenül dr. Tanódy Endre
Bukarest, Str. Nifon 25 címre
küldeni

Visszaautasítottak

Miután a konverzióba eső és a hitelező által vissza nem utasított adósok fizetési hatánapja november 15-ikére esett, a visszaautasítottaké pedig december 15-re, az utóbbiakkal eddig nem foglalkoztunk, hogy előbb a korábbi hatánapon érdekeltek kérdéseire adjunk választ.

Mielőtt a beérkezett egyes kérdésekre külön válaszokat adnánk, megfontoljuk az általános kérdésre, a mely kivétel nélkül minden érdeklődő leveleiben benne van és amely így szól: „Bejuthatunk-e mi a konverzióba és mi volna ennek az útja?”

Köztudomású, hogy a Semmitőszék elnöki döntése, amely a követelések kényeszerű leszállítását alkotmányellenesnek mondotta ki, az új konverziós törvény alkotóját arra indította, hogy feljogosítsa a hitelezőt az adós visszaautasítására a konverzióból. Hogy viszont ettől a visszaautasítástól a hitelezőt visszatartsa, a törvény tízéves moratóriumot adott a visszaautasított adósoknak s már a törvényben felhatalmazást adott arra, hogy ezt a határidőt, annak lejártá után, a kormány további öt évvel meghosszabbítsa. A moratórium alatt az adós 1 százalékos kamatot fizet.

Első tekintetre úgy látszik, hogy ezzel az intézkedéssel az adós megkapta a szükséges eszközöket, amelyeket a konverzióba befogadott adós élvez. A valóságban azonban a helyzet egészen más képp áll.

A konverzióba befogadott adósnak az őja van rézjeges eladással vagy új kölcsönrel magát véglegesen szánja. A Creditul Agrar Ipotecar simán folyó, olyan összegű kölcsönt, amelyből 30 százalékkal az adós rendezheti magát, vagy ha ezt nem akarja, eladhat ingatlanából annyit, amennyi a 30 százalékos összegben, vagy részben fedezi és így a terhesmentesítheti többi ingatlanait.

A visszaautasítottak számára az ilyen rendezés lehetetlen. A visszaautasító hitelező, ha moratórium alatt nem is követelheti a fizetést, az adós önkéntes fizetése esetén csak a teljes összeget köteles elfogadni, minden engedmény nélkül. Az adós tehát csak úgy vehet fel kölcsönt, vagy csak úgy adhatja el ingatlanainak egy részét, ha a visszaautasító hitelezőt egészben kifizeti és így a konverziós előnyöktől végleg elesik.

Ha az ilyen rendezés az adósnak esetleg nem érdeke és így annak megakadályozása őt nem is feszélyezi, akkor is az időre immobilizálva van. Hosszu idő, amely alatt az adós meghalhat és családját rendezetlenül hagyja. Ugyan-ezen idő alatt nem fejlesztheti gazdaságát, mert nem juthat forgótőkéhez és így minden viszonylatban teljes bizonytalanságban marad.

A visszaautasítottaknak számra nézve jelentéktelen csoportja az, amelynek ez a helyzet megfelel. Az a csoport, amely úgy el van adósodva, hogy ingatlanai nem érik meg a tartozásnak 30 százalékat sem, viszont a tartozás egyszázalékát megtudja minden évben fizetni. Minden más visszaautasított adósra ez a

helyzet végzetes, és előbb utóbb vagy tönkreteszi, vagy arra kényszeríti, hogy a visszaautasító hitelezőnek olyan engedményeket tegyen, amelyek után neki alig marad valamije.

Mindezek csak a törvény gyakorlati alkalmazása során váltak szembetűnővé. Az igazságügyminiszter néhány hét előtt statisztikát készített a visszaautasítottakról és ennek a száma azt mutatja, hogy az okirályságban visszaautasítás alig fordul elő, ellenben a mintegy hárommilliárdnyi visszaautasított követelésből körülbelül kétfélmilliárd Erdélyre, egymillió pedig Bukovinára esik. A visszaautasítás kérdése tehát tulajdonképpen és elsősorban erdélyi gazdasági probléma.

Ezeknek a rövid összefoglalása után volt szükség ahhoz, hogy a visszaautasítottak kétségbeesett kérdéseire érthető választ adjunk. Ez a válasz a következő:

— A visszaautasító hitelezőt csak a kormány kényszerítheti, hogy a visszaautasításról lemondjon és pedig azzal, hogy a törv. 46. szakasza értelmében az ilyen követelést kisajátítja és a hitelezőt 50 év alatt évi 4 százalékos annuitással törlesztendő államkötvénnyel kifizeti. Más államkötvények mai árfolyamához viszonyítva, egy ilyen kötvény még harmincas árfolyamot sem érne a forgalomban és így a hitelező ugyanabba a helyzetbe kerülne, mintha a hitelezőnek százalékos fizetést az adóstól elfogadja. Ez vonatkozik a mezőgazdasági adósokra. Városi adósoknál, akiknél a legnagyobb eredmény esetén is 65 százalékos követelhet, a hitelező csak felét kapná annak, ami az adós konverzióba való befogadása esetén neki járna.

A visszaautasítottak tehát csak úgy szabadulhatnak mai helyzetükből, ha ezt az intézkedést a kormánytól kivívják és ezt csak akkor remélhetik, ha szindikátusba tömörülnek. Korai volna és ártana az ügynek, ha már most megjelöl-nék a szindikátus módszereit és taktikáját. Egyelőre csak annyit, hogy ilyen tömörülés nélkül ki van zárva, hogy a visszaautasítottak bekerüljenek a konverzióba. Nehéz ellenfeleik vannak és ettől eltekintve is, tisztán a provinciák főként kisebbségi adósai érdekében a kormány nem kezdeményez, ha a közvélemény és más erők nem hatnak rá. Ezt pedig csak egy szindikátus indíthatja meg eredményesen.

További kérdés, hogyan lehet ezt összehozni ilyen nagy területen és egymástól távol álló és élő érdekeltek között?

Nehézségek vannak, de lehetetlenségek nincsenek. Ha megyénként lépnek előbb összeköttetésbe és minden megye egy kiküldöttet megnevez, és azt a nevet velünk közli, akkor mi ezeket egymással összeköttetésbe hozzuk. Azután már nem lenne nehéz az akciót folytatni és teljes sikerig vinni. De csak így és tisztában kell lenni vele, hogy enélkül minden más kísérlet kilátástalan.

Addig is, míg ez megvalósul, vagy meghusul, hitelező pénzintézettel szemben egyetlen adós se tegyen engedményt és ne kössön megállapodást. Ha elszórt esetekben a hitelező pénzintézetek látni fogják, hogy a visszaautasítás nyomása előnyökhöz juttatja őket, még hevesebben fognak hozzá ragaszkodni. Ezeknek az intézeteknek a törvény értelmében teljes összegben és azonnal kell betéteseket fizetniük, míg adósaiktól csak évi egyszázalékot kaphatnak. Bizonyos időn át ebbe minden intézet belefárad. Ha a visszaautasítottak szolidárisak, akkor nem szabad az ilyen pénzintézetek helyzetét könnyíteniük.

A szindikátus a valóságban ártalmatlan minden adós, akinek jogcime

van rá, indítsa meg a keresetet a kamatok visszazárási iránt. A visszaautasító hitelezővel szemben ugyanis nemcsak a fizetetlen, hanem a már valószínűleg kifizetett kamatok is visszazárási lehetnek. Visszamehet az adós a tartozás keletkezéséig. Bizonyítékul felhasználhatja a hitelező intézet könyveit és szakértőket is kérhet. Ilyen perekhez természetesen ügyvédi segítség kell és ezért az adósok forduljanak ügyvédekhez, ott, az illetékes bíróságok székelyein.

Ha a visszaautasítottak összetartanak és erőiesen lépnek fel, akkor győzni fognak, ha egyénenként akarnak okosabbnak lenni, mint mások, akkor elbuknak.

B—cs. B—a. Mint a fentiekben látható, ön azonnal keresetet indíthat a bank ellen a kamatok visszazárási iránt. A B. L. közölte a törvényes kamatokra vonatkozó táblázatot időszakonként és a legmagasabb kamatra vonatkozó adatokat ugyancsak évenként. Ezek figyelembe vételével a kölcsön megkötéséig visszazárási lehet a kölcsön megkötésétől. Kérheti a bank könyveinek felmutatását és szakértői szemlét.

Bánáti traktoros. Igazolnia kell, más kérdés kapcsán visszatérünk.

A két legnagyobb vagongyár fúziója

Közös vezetés alá kerül az aradi Astra és a szatmári Unio

Szatmár, december 15.
Az ország közgazdasági életében bizonyára nem kis feltűnést kelt a két legnagyobb belföldi vagongyár fúziója. Az aradi Astra és a szatmári Unio a legnagyobb titokban tartott előzetes megbeszélések után a meggyezés minden egyes részletében létrejött. Munkatársunk felkereste a szatmári gyárvezetőt, ahol megértesítették a fúzió híret és részletes felvilágosítást adtak. Eszerint egyelőre mindkét gyár üzem a ré-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

hogy konverzióba esik, mert különben nem kérhet kamatvisszazárást sem. Késedelem nincs, mert a visszaautasító hitelezőnek csak arra van joga, hogy az esedékes egy százalékos perelje és nem vezethet végrehajtást csak az ingatlan jövedelmeire. Mindenesetre sürgősen indítsa meg a visszazárási keresetet, mert csak így juthat magasabb fórumhoz. — Erre a kérdésre egyébként legközelebbi tanácsadónkban egy

Érdekes magzatelhajlási pör az aradi törvényszék előtt

Arad, december 15.

Érdekes magzatelhajlási perben ítélt az aradi törvényszék. A túlfutott hangulatu tárgyalóteremben felvonult a megye orvostársadalmának zine-java, hogy a súlyosan megvádolt orvos mellett, vagy ellene foglaljon állást. A bíróság előtt Lengyel Dezső világosi orvos állott. A vád szerint ez év márciusában tiltott műtetet hajtott végre Seifert Mihályné galsai asszonyon, aki a beavatkozás után meghalt.

A szerencsétlen asszony halála annak idején a községben élénk szóbeszéd tárgyat képezte. Így jutott az ügy Kozma Demeter megyei főorvos tudomására, aki kartársra ellen feljelentést tett az aradi ügyészségen. Az ügyészség elrendelte a holttest exhumálását és felboncolását, a kérdéses testrészeket pedig vizsgálat céljából, a bukaresti orvostani intézetbe küldte, ahol megállapítást nyert, hogy az asszony 3 hónapos terhes volt és erősz-

kos beavatkozásra vesztette el magzatát. A további vizsgálat során Tamasiu világosi és Aldeanu galsai orvosok kijelentették, hogy biztos tudomásuk van Lengyel doktor beavatkozásáról, mivel Seifertné temetésén ezt ő maga is bevallotta. A két orvos terhelő kijelentésére az ügyészség Lengyel Dezsőt letartóztatta. Néhány hét múlva az ügyészségre többszáz aláírással ellátott kérvény érkezett, amelyben a meghurcolt orvosnak, mint a „vidék jótévőjének” szabadon bocsátását kérik. Azóta Lengyel Dezső szabadlábon volt és a pénteken délelőtt megtartott tárgyaláson is szabadlábon védekezett.

A vádlott a tárgyaláson kijelentette, hogy nem volt tudomása az asszony terhességéről, rendelőjébe már erős vérzéssel jött és mivel gyakori vérzésekről panaszkodott, ő csupán jódbefecskendezést alkalmazott. Lengyel doktor vallomása után a bíróság még számos tanút kihallgatott, majd izgalmas vád- és védőbeszéd után meghozta az ítéletet. A törvényszék Lengyel Dezsőt gondatlanságból okozott, halált okozó súlyos testi sértésért 10 ezer lej fő és egyezer lej mellékbüntetésre ítélte, egyben az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a jólelkű hitves, a legjobb édesanya, anyós, nagyanya és rokon

Balogh Gézané

szül. Boér Emma

életének 50-ik és boldog házasságának 27-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 13-án elhalálozott.

Drága halottunkat a Strada Creanga 2 szám alatti lakásból folyó hó 15-én délután 3 órakor temettük a református egyház szertartása szerint, a dévai római katolikus temetőben lévő családi sírba.

Isten veled, nyugodj békében,
emlékedet szeretettel fogjuk megőrizni!

Déva, 1934 december hó 13.

(Minden külön értesítés helyett.)

A gyászoló család.

Kolozsvári híradó

AZ S. A. KOLOZSVÁRON

Ha tájékozatlan idegen végigsétál a tágas Wesselényi-úton és érdeklődő pillantást vet az őszi esőben villogó üveg-cégtáblákra — szokatlan látványtól hőköl vissza. A táblákon ilyen felirások olvashatók: Gutfried Adolf S. A., Fischer S. A., Kerekes S. A., Szabó Jenő S. A. és így tovább. A tájékozatlan járókelő ijedten dörzsöli a szemét. Mi az; ezek a derék — és a nevükből következőleg nem is mind a legárjább — kolozsvári kereskedők felsaptak rohamosztagosoknak?!

Oh nem, ne riadj meg, bus Idegen, csupán arról van szó, hogy egy néhány Wesselényi-úti nagykereskedő nemrég részvénytársasággá alakult át, saját neve alatt. Gazdasági okai vannak ezeknek az átalakulásoknak is, mint minden átalakulásnak a földön. hidd el nyájas Idegen. Biztosabbnak érzik magukat, ha részvénytársasággá bujnak össze, mint a hangyák eső előtt. És aztán meg akarták menteni a régi cégtáblákon valaha díszelgő neveket, melyeket a gazdasági válság lassan bevont semmit sem kimélő pókhálójával.

Voilà!...

ÜZLETI PANGAS ÉS A KRAMPUSZOK

Muszáj már szóba hozni ezeket a krampuszokat. Kiteszed a lábad az utcára, szétéled az összes kirakatokból sötét, vasvillával felfegyverezett figurák merednek rád velőtrázó arckifejezéssel. Zavartan kapkodod a tekinteted és próbálsz máshová nézni, de mindhiába. De hát mi ez, uraim, hiszen felnőtt emberek vagyunk, kinőtünk már a gyermekszobából, minek ijesztgetjük egymást? Vegyük komolyan az életet. A fejünk fölött hadi-repülőgépek keringenek és önként itt krampuszokkal játszanak?! Feltételezem, hogy ott ülnek üres üzleteik mélyén, valamelyik áruval megrakott polc tövében és a segédekkel együtt vasutasdi játszanak, cukorfütyölőt tartanak a szájukban, vagy tudomisen építőkockákkal szórakoznak... Mert az idejükből kitelik. Sápadt vevők surranak el a kirakatok előtt mint valami menekülő gyilkosok, de nem lépnek be, egyrészt, mert nincsen pénzük, másrészt meg a krampuszok... uraim, értsék meg, hogy a krampuszok elriasztják a vevőket. Mint valami nemzetközi terrorista szervezet sötét legényei, megszállva tartják a város kirakatait és vérfagyasztóan merednek a vásárolni óhajtó polgártársakra. Kik ők tulajdonképpen? Talán a gazdasági válság követői? Vagy ki küldte őket ide, a kínálat és kereslet, a vevő és eladó, az áru és fogyasztó, a bolt és utca közé? Szivettépő kérdések ezek...

Muszáj elmerengeni az emberi ártatlanságon, mely a bombavető repülőgépek, az Yperit, a tankok, a baktériumháború vagy a sztratoszférarepülés korában krampuszokkal szórakozik. Gyászlobogókat kéne kiagatni az üzletek kirakataiba és ők krampuszokat raknak oda. Ártatlanok ők, mint a kisdetek. Kiméljük őket.

A LAKAT ARNYÉKÁBAN

Grigore Gonza, a Cimbalom-utcai apostol, a kisebbségellenes Coasa viharvert szerkesztője, aki rendőrt és börtönt kiált, ha a Sétátér padjain sütkérező öreg nyugdíjasok a késedelmes nyugdíjkifizetésekről panaszkodnak, jelenleg kellemetlen nézeteltérésbe keveredett a hatóságokkal. A szabadszájú apostolt ugyanis büntető feldicsérese miatt elítélte a kolozsvári törvényszék, amit most a tábla is jóváhagyott. A börtönök és a környékbeli büntetőszankciók epekedője, természetesen, kétségbeesetten fellebbez. Érthető... A világháború legújesebb helyeslői a kávéházi sarokasztalok mellett, vagy a mozgósítási irodák fogalmazói asztala mellett ültek.

Mikor valaki börtönöket és kerékbetörtést emleget, mindig másvalakire gondol.

Gonza is.

Ha csak a Kuria ki nem ragadja az igazságszolgáltatás lassan forgó fogaskezei közül, ő is kénytelen lesz saját bőrén szerezni tapasztalatokat, mint a híres olasz Curzio Malaparte, aki addig zengte a feketéinges Olaszország és a maláriás Lipari sziget szépségeit, míg őt magát is odaküldte töprengeni és okulni Mussolini, akinek tudvalevőleg mindig igaza van.

Tiberiu Rebreanu, az új Führer

Diktátorok a láthatáron

Ha igaz az, hogy a stilus az ember — Tiberiu Rebreanu urnak előttünk már is vesztett ügye van. Rebreanu ur ugyanis újságíró, illetve egyetemi hallgató és két szigorlat közt diktátorjelölt, néptribun és, amit akarsz. Huszonöt év körüli fiatal ember és meg akar váltani egy tizenhétmilliósnak nemzetet. A Noi című négyoldalas nemzetmegváltási közlöny szerkesztője. Kinézésénél csak a stilus rosszabb; cikkeinél csak a lelkesismerete zavarosabb. Népszerűségben vetekedik Grigore Gonzával, a Coasa című időszak kiadványellenes zuglapi sorsúldozott szerkesztőjével. Gonza ur ugyanis csak helyi piacra dolgozik, Rebreanu ur ambíciói viszont Biharpuspökitől a Dnyeszterig terjednek. Egyelőre még csak újságpapíron, de hát ez nem jelent semmit. Kolozsvár az ő Münchené, a Noi pedig az ő filléres Beobachtere.

Mit akar hát ez a kolozsvári Beobachter-fióka?

Ha kezded veszed a redves papírra nyomtatott nagyreményű közlönyt csak egy futólagos pillantást vetsz rá, az a benyomásod, hogy valami mozgósítási parancs plakátját tartod a kezaid közt. Itt van pl. a december 10-iki szám. A lap homlokán a Völkischer Beobachter jelmondata „Deutschland erwache!“ mintájára a következő fét-betűs felírás. Hazánk — ébredj! Jobbra a cím mellett a következő proklamáció: „Fegyvert! Fegyvert! Fegyvert!... Fegyvert, mert a békét fegyverrel kell megvédeni... Hazánk pajza — a fegyveres erő... Szervezzük meg a Felfegyverzett Nemzetet... Fegyvert! Fegyvert! Fegyvert! Ezt dörögi a nemzetnek, illetve egyelőre csak a kolozsvári lapvásárló közönségnek a versomjas prófeta. Tekintetted valamivel lejjebb siklik, valami enyhébb dolog után kutatsz, — hátha mégsem akar egyenesen a frontra hurcolni ez a népboldogító —, de csalódsz; a vezető cikk arasznyi betűkkel ordít rád: „Alarma“. Fegyverre...

Mint pacifista hajlamu kisebbségi állampolgár, riadtan menekülsz a lap bel-

ső oldalai felé, hátha ott oltalmat találsz a cimoldalon ropogó kartácstűz elől, ám a harmadik oldal talpán mellbevág egy vastagbetűs mondat: „Mi a felelősségekért, ítéletekért és a halálbüntetés bevezetéséért harcolunk“. Al ez az; ez hiányzott... Látszik, hogy a diktátor-jelölt a népvagyak legmélyebb rekeszeibe markol, hiszen mi is éreztük homályosan, hogy valami hiányzik, csak éppen nem tudtuk pontosan kimondani, hogy micsoda. De hát ime, itt van az ismétlő-fegyveres prófeta: a halálbüntetés araszja ügynöke, aki kimondja a milliók ajkán dadogó Igét...

A prófétákkal szemben kételkedéshez szokott olvasó joggal gyanítja, hogy ha minden szentnek maga felé hajlik a keze, úgy az adott esetben sincsen különbség... És valóban: „Egy vaskezü vezért követelünk“, mondja tovább a lap.

— No és ki lenne az a „vaskezü vezér“, a nagy tribun? — kérdi az olvasó. Nyomban kiderül.

A lap második oldalán egy Miron M. Supereanu nevű ur kurzív-betűs cikkében a következőket írja: „Rebreanu, a tribun magasra emelte a zászlót... A tribun szíveket követel tőletek, nem szavazatokat, tetteket, nem szavakat!... Téged pedig, Tribunja a népek, melyből származol, az Ur oltalmazzon. Mi, a jobb, emberibb életre vágyó nép (?) követni fogunk az általad 1934 december 10-én kijelölt uton, az utolsó csepp vérvünkig“.

Ámulsz? Mert én ámulok. Hiszen itt valami hagyományos lázalom fiatalok megsejlesztőit üti fel egymást Máltai lovagokká, kenik fel egymást Führerré, avatják egyenesen szent Grállá!... Micsoda cezarománia éli ki itt vágymait a kétlejes hetilap hasábjain?... Hát megkerült volna a világ, — vagy elvesztette a humorát? Hisz ezek Mambrius sisakjának nézik a kicsorbult borbélytányért!!

Ilyesmily lehetséges egy város nyilvánossága előtt is, nemcsak valami ideggyógyintézet zárkájában?!... Kérdi a nyugtalan olvasó, de invokációjára

csak a tények lesújtó valódisága mered Csüggedten olvas tovább... Ugyancsak a második oldalon egy a Tribunhoz intézett ódán akad meg a szeme. Szerzője valami Milu Malin nevű fiatal ember (Magyarul ez valahogy úgy hangzana, mint: Méla Málé.) Az óda részleteiben így szól:

„... A TRIBUN,

Határkő; válaszfal. Kard két világ között: az egyiket férfiasan legyőzi, a másikat megalkotja, élettel telíti és ragyogóvá teszi.

Az ő arca: ököl, mely egy hanyatló világ roncsaiba sujt.

A Tribun. Az áldozatra kiválasztott, hevesen és háborogva él. A csuesokra ér.

A Tribun.

Szeretjük őt, szavára hallgatunk, meghajlunk előtte és óvjuk őt.

A gyötrelmes gondolatok éjszakáján térdreborulunk a hit ragyogó oltárja előtt szállongó tömjénfüstben és forrón könyörgünk a Tribunért és nagy diadaláért.

és nagy diadaláért.“ Az olvasó elmeorvosát, hidegvízben pakolásért és a tettesek izolálásáért kiált, de hangját senki sem hallja meg. Pedig hát... ennek az ódának felhevült bugásában micsoda fúszerelem epekedik!... Oh, Röhm redivivus! Ennek az új Führernek már meg van a maga Horst Wessellje és Röhmje egy személyben...

Igy születnek a diktátorok és a legendák.

Szerény adalékainkkal egy kolozsvári Führer-mitosz születéséhez, a társadalmi lélektannal foglalkozók s a józan polgártársak szíves figyelmébe ajánljuk.

Az olvasó pedig töprengjen el fölötté, vagy eregessen el nevünkben egy röpkésóhajt a cenzurahivatal felé, hogy: ott vassák-e ők is a Noi című lapot, vagy tán

...aluszak, vagy nem hallják. Vagy talán nem is akarják...

Igy élnek 11:

Emberek a kávéházban

avagy

az élet nem olyan vidám, mint a Mikimauz

A Metropol-kávéház nagyterme nyüzsg az emberektől. A délutáni órákban valóságos elözönlök a helyiséget. Mindenki talál magának valami jogcímét arra, hogy betűljön ide egy órára, a kavargó cigarettafüstbe, a vegyes illatú melegbe, a járó-kelő emberek szüntelen áramlásába, a vitakozások szakadatlan zivarájába, a házardul összeverődött élet kapkodó rendtelenségébe, a hőség feledtető zsibbadtságába, a félhomályos sarkok bágyasztó tunyaságába, az üres handabandázás pezsdítő forgatagába, a csábító vesztegelés e füstös kikötőjébe...

Vannak, akik nemlétező ismerősöket keresnek fontoskodó arccal, holott csak a véccére igyekeznek; vannak, akik „csak úgy beszélnak egy pillanatra“ — s közben már a tizedik újságnál tartanak; vannak, akik borus sarkokban, feketekávézás közben, zsépfengével világlángyosra külföldi képeslapok illusztrációit vágják ki; vannak törzsvendégek, akik csak éppen látogatónak járnak haza; vannak kétszínbeesett kispolgárok, akik rómivel keresik meg a családjuk mindennapi kenyerét; vannak hivatalos kártya- és billárd-partnerek; van itt mindenféle városi népség: esőbejutott kereskedők, állástalan hivatalnokok, riport-vadász újságírók, pihenő lapszerkesztők, előkelő utazók, főlénys bázisok, javíthatatlan potyázók, — van itt minden és mindenki, akinek a társadalomban kisse bizonytalan a munkaköre. Társadalomtudományi pontossággal leszögezve: a városi lumpen-polgárság egyik tanyája ez.

A kávéház a maga megszokott, javíthatatlan képét mutatja.

—...Hja! az élet nem mikimauz... — jelent ki Józsi, az öreg pincér a panaszkodó kenyerslálynak, miközben a billárdozókat figyel, nem érdeklődésből, hanem kötelességből, hol az órára, hol a játszókra pillantva... Az egyszerű életbölcselet ellenére, amit oly tömören fejez ki a nagy kávéházi zsargonján, nem tudja pontosan, hogy mi is tulajdonképpen a nevezett mikimauz; csak már úgy ben-

ne van a levegőben, a beszélgetésekben s a nevetésekben a sok mikimauz-film, ez a csodálatos egér-dzsezzband, azzal a sok fura ugrándozással és friss, gyermeki bohóságával, azzal a sok bolondos, üde mozdulattal, mint a gondtalan fátalság csillámló káprázata, amint a felhőtlen vidámság tűnő varázsa...

De hát az élet tényleg nem fenéig mikimauz.

A billárdozó ember azonban nem hagyja magát.

Azzal az egy girhes dákóval és azzal a három vacak golyóval akarja kicsikarni az élet minden körmönfont örömet, minden bonyolult élvezetét, minden tovaröppendő mámorát. Atszellemült arccal, mint valami hipnotizőr fekszik neki a zöldposztos asztalnak, szinte transzban rohan rá a szerencsétlen golyókra, valósággal büvöli izzó tekintetével a röptüket... Egy csattanás!... Azt hinned, két ütőköcs ütődött össze a világűrben, úgy pattan fel, dákóját magasra emeli, mint egy zászlót, arcán az üdvözlőtek mosolya... Aztán ismét az asztal fölé hajol, óvatos mozdulatokkal, mintha mérget mérne ki, úgy próbálgatja a lökést. Rezegett a dákót, mint a szerelmes a hangját. No, most!... Nem. Még sem. Nem szabad elhamarkodni ezt a halálugrást! Inkább egy bravuros mozdulattal próbálkozik meg. Ráül az asztal peremére, kicsavarja magát, mint a kigyó, a dákót a háta mögé veszi... No, most!... Most!...

Most mondja Józsi, hogy „tessék vigyázni kérem, mert a fejére szakad a csillár!“, most kiáltja el magát valaki, hogy „tolvaj! fogják meg!“ és összeszalad az egész kávéház, most rohan belé a gyorsvonat a szakadéka, most ütődik össze a föld a Helley-üstökössele, most jelenik meg az Ur hangja a vizek felett és, mennydörgi lesuítón, hogy „koca!“

Micsoda pillanat!...

Kurta csattanás rebhenti föl. A golyók szerencsésen összekoccantak. Amen.

Minden marad a régiben... A föld tovább forog...

Lássuk a Perifériát

Külfelki gyorslénykép

Gebe legelget csüggedten, kicsapva; legyenek, ha bántják, rug, kereng. Gazdája, fuvar nélkül, pipázik s munkátlan sorsán elmereng.

Lágyfüvű legelő: „Tilos!“ Szamárkanca éhesen bög odébb a szikes dűlön, hol mezílen gyerek patkóból kihullt, rozsdás szögbe lép.

A kóbor macska megfiadzott s kölykeit rejtve nyárog élesen. Most kujtorog, majd sandán meglapul mezej egérre lesen.

De hiába! tán egér se jár már erre. Házba surranva élelmet csen. Ót is csipás kölykei pártják, — ne maradjanak éhesen

Lám, mennyi bu, baj kószál erre. Senki sem leli, mit szeret: a fuvaros fuvarát, a gebe füvet, az egér morzsát, a macska egeret...

Nyilván az is a „természet rendje“, hogy itt csatangolj költő, éhesen. De ne károgi, ne szitkozódj, — csak kapd le mindazt, könyörtelenül, mint a lencse — élesen.

Holnap: Lássuk Dévát

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Mórai Sándor:

ZSAROLÓ

Hangulatsínálók

Hatvanban idősebb ur száll fel a vas-
nti kocsiba, s kamaszkori fiu társaságá-
ban megáll a fülkém ajtaja előtt, ahol
eddig fényűző kényelemben, egyedül ta-
nyáztam. Kocog az ajtón, s a koldusok
éneklo, siralmas hangján érdeklődik,
vajjon akad-e itt az ő számára egy „kis
helyecske”? A fülke üres, tehát termé-
szetes, hogy akad számára egy kis he-
lyecske. Vajjon beteg gyermeke számára
is akad egy kis helyecske? — kérdi éne-
kelve, egy oktávval magasabb hangnem-
ben. Ez a kérdés már kinosabb. A köz-
léssel, hogy gyermeke beteg, beavatott
élete nyomorúságába, balsorsának kissé
osztályosa vagyok már, nem elég tünnöm
öt és gyermekét, cselekednem kell, ren-
delkezésére kell állanom, szolidaritásnak
kell lennem vele, ki kell szolgálnom őt
részvétemmel, amennyire ezt a helyzet, a
körülmények s a részvétkészletem, mely
apadóban van és mindig is csekély volt
— engedik. Megkérdem tehát, menet-
irányban óhajtanak-e helyet foglalni, ő
és beteg gyermeke, mert ebben az eset-
ben természetesen készséggel átadom ké-
nyelmes, jól kiválasztott ülőhelyemet az
ablaknál? Az ajánlatot, meghatott és si-
runkozó hangon, de mohón elfogalja, ki-
telepit helyemről, ő maga ül oda s a gy-
ereket lefekteti a szemközti ülésekre, el-
kéri a még ki nem olvasott újságomat, s
a gyermek sáros cipője alá teríti, mert
szemmeláthatólag rendes ember. Más-
különben is sokáig rendezkedik. Beke-
csét gondosan összehajtogatja és ráül,
mintha tartana tőle, hogy utközben el-
rabolom. Az a fajta utas, aki rengeteg
poggyással utazik, de nincs egyetlen
bőröndje sem: ládákat, kartondobozokat
és újságpapírt csomagolt gyanús és
bűdös holmikat helyez el a málhaháló-
ban, a fülke megtelek záptojás, fohagy-
ma és almaszaggal. Az ablak mellé szo-
rultam, összekulcsolt kezekkel, némán
néztem őket. Van két narancsom, gon-
dolom, ezt odaadom nekik esetleg, s ha
kérlik ezt a helyet is, az egész fülkét, azt
is odaadom. Autogramot is adok, továb-
bá van ötven pengő a tárcámban, né-
hány névjegy és fénykép, ha nagyon
akarják, ezt is megosszuk. De mit adha-
tok még? Mivel tartozom még? Érzem,
hogy ez mind kevés, minden kevés, az
elrabolt ülőhelyről, az ablak mellől san-
dán pillantott rám, várakozó, sunyi te-
kintettel, vár még valamit. Mindent oda-
adok, gondolom, csak azt nem kívánhatja
tőlem, hogy szeressem, beszéljek vele,
hallgassam gyűlöletes siránkozását az
életéről, amely két kézzel sujt, sopánko-
dását és jajongását. Olyan ember, aki
rögtön az egészet akarja; nem éri be az-
al, hogy eltűröm, megköveteli aktív
részesedésemet bánatában. Gyűlölettel
nézem, zsaroló, gondolom szomorúan.

Minden mozdulattal zsarol. Folyton
nyög, sertepefél, rakosgat. A beteg gyer-
mek — tizenhatéves, kövér, malé-tekint-
tetű kamasz — kényelmesen fekszik, ter-
peszkedik az üléseken, fohagymás kol-
bászt eszik csámcsogva. Különös gyer-
mek. Különös betegsége lehet, úgy ér-
zem, én sokkal betegebb vagyok, mint
ezek ketten, a balsorsújtotta apa és kol-
bászt pofázó, beteg fia. Kétségtelen, hogy
a fiu hülyetektetű. Az apa később, bi-
zalmasan tudtomra is adja, hogy a fia
hülye kissé. „Sajnos — mondja óvatlan
pillanatban, mikor a hülye fiu kimegy a
főbe — „nincs együtt a négy kere-
ke. Legszívesebben mindig csak eszik”.
Gyorsan elmond valamilyen vadregényi,
csökkentett fizetésről, keresetképtelen
nagygyűlökről, májbajos feleségről. —
Hogy tökéletesen meggyőző, zálogcé-
dulákat vesz elő, sőt hajót, számjegyeket
ad össze, a hülye fiu közben visszafeküdt
a pamlagra és tovább eszik. Élnek raj-
tam, mint az élősdiek, terpeszkednek kö-
rülöttem, zsarolnak bánatukkal, sikerte-
lenségükkel, rendezetlen családi viszo-

nyaikkal és zálogcéduláikkal. Az apa
ötvenöt éves lehet, bőrsapkát visel, ezüst
óralánc libeg hasa fölött. Undok ember. A
kalauzt is zsarolja. Tanácsokat kér tőle,
felesleges információkat zsarol, olyan
vonatösszeköttetéseket óhajjt meg tudni,
melyekre — ezt csálhatatlanul érzem —
soha nem lesz szüksége. Egy pillanatig
arra gondolok, veszem a kabátomat, s kö-
szönés nélkül elmenekülök. De ez csak
kósza ötlet. Hová is menekülhetnék? A
szomszéd fülkébe, ahol vicceket mesél-
nek, vagy a harmadikba, ahol egy ura-
dalmi intéző részletesen magyarázza a
dohányértékesítés hátrányait? Egyálta-

lán, hová lehet menekülni ebben az élet-
ben? S van-e jogom menekülni? Kínlód-
va nézem a ködös, havas tájat, amely te-
le van balsorssal, betegséggel, tapintat-
lansággal, hülye fiukkal és zálogcédu-
lákkal, azzal a rettenetes ordenáré zsa-
rolással, ami az együttélés, egy kupében,
vagy máshol, oly mindegy... Szégyenkez-
ve nézek a hülye fiura, eszembe jut a
két narancs félkabátom zsebében, meg-
keresem a narancsokat és felajánlom
neki, rögtön elfogadja. Nem is olyan hü-
lye. Némán nézzük egymást, nincs mód
reá, védekezni egymás ellen. Így uta-
zunk.

BRASSAI VIKTOR:

PILLANAT

Színek és szagok s mindenféle i zek,
hangok, érzések gyertek töltetek bel!
Csodálatosan nyitva most a lelkem,
fénynek és árnyak egyformán örülök,
most boldogság a zöld virágserépből
s a bordószegte függöny csipke-rajza,
frissességet lehel a szürke ég is.
S az esőcseppek kedvesen zenélnek
és halk vidámság takarja az asztalt
s vidám erő veri bentről a mellem,
mostan a harc is nyugodt, tiszta béke.
S a béke is friss, jókedvű cselek vés...
Csodálatosan nyitva most a lelkem,
lepattant róla a broncs és kopott bu,
derüsen, tisztán várlak téged, kedves
és gazdag szívvel indulok eléd most...

Budapesti levél

Ex-férjek panasza

Bécs elvált férjei néhány év előtt
egyesületbe tömörültek és nemrégben tar-
tották meg ezidei közgyűlést. A
tárgysorozaton felvonultak mindazok a
vérfagyasztó borzalmak, amelyekkel a
nők, mint feleség, a férfinek, mint férj-
nek éjszakái és nappalait tönkretesz.
A vádakból kiderült, hogy a férfi álta-
lában tehetetlen, védtelen statisztika a há-
zasságban; hogy a nők igen tekintélyes
százaléka a házasságot nem tekintti kö-
telezettségnek, sőt inkább arra használ-
ja fel, hogy azoktól a kötelezettségektől
is megszabaduljon, amelyeket a szülői
ház rótt rá. Egy szerencsétlen kappan
felpanaszolta, hogy házasságának intim
része ugyanazon a gazdasági rendszeren
alapult, melyen a prostitúció: felesége
elvárt hogy gyengédséget a teljes ellá-
táson és lakáson kívül külön-külön hono-
rálja. Egy harmadik férfi felháborodva
adta elő, hogy három hónapos házassága
alatt alig hatszor étkezett együtt a fe-
leségével, aki egész napját az utcán, a
társaságban és a sporttelepeken töltötte
és nem volt hajlandó alkalmazkodni az ő
üzleti elfoglaltságától függő életrendjé-
hez. Bár az anyósvice már régen ki-
ment a divatból, igen tekintélyes számu
válás közvetlen okaként a feleség any-
jának okvetetlenkedése szerepel. Nagy
arányszám jut a hitvesi pazarlásnak, a
férj háta mögött való adósságsínálásnak
is. Sokan panaszkodtak a nő „Rück-
sichtlosigkeit”-jára, amely a munkából
hazatérő férfit szmokingba bujtatja
és elrángatja a szórakozóhelyekre, a
hol a férj szerepe legfeljebb arra szorí-
tozik, hogy finanszírozhatja a felesége
és egy idegen férfi szórakozását.

A legmeglepőbb tanulsága a közgyű-
lésnek, hogy a valókok között a legki-

sebb százalék a házasságtörésre esik. Le-
het, hogy az elvált férjek hiúságból nem
takarják fel ezt a kétségkívül legérzeke-
nyebb sebhelyet, de az sem lehetetlen,
hogy annak az irónak van igaza, aki
szintén gyakorló tagja az egyesület-
nek és tetszetős magyarázattal okolja
meg ezt a váratlan jelenséget. Az elvált
íróférfi azt mondja, hogy a házasságtöré-
sek száma nem azért csökkent, mintha a
nők kevésbé lennének hajlamosak a csa-
lásra, de a mai nő már nem is a másik
férfivel, hanem magával a táncsal, a
sporttal, a társasélettel, a kártyával csal-
ja meg a férjét, ami szülő véleménye
szerint még megalázóbb, mint a Don
Juanokkal szemben való alkalmazkodás.
A férj ellenlábasa ma már nem a csábí-
tó, aki esetleg valóban lehet szebb, erő-
sebb, intelligensebb és — last not least
gazdagabb, hanem egy táncfigura, egy
golfitűt, vagy egy autóvolán, avagy egy
bridzs-parti.

Alig hisszük, hogy az elvált férjek o
legtöbbszörösebbnek csakugyan igaza van,
de azért mond valamit. Kétségtelen, hogy
a nő számára a mai szórakozás sokféle
módja nem jelenti ugyanazt, amit a há-
boru előtt, alkalmat és jogcímét a fér-
fivel való nyilvánosan kontrolált együtt-
létre. A nő a tánc, a sport és a kártya
önmagáért izgatja s nem a kezek véletlen
érintkezéséért, a szemek jelbeszédéért
s a cipők diszkrét barátkozásáért az asz-
tal alatt. A flirtnek ez az idillikus rituá-
léja ugyanugy kiment a divatból, mint
az éjjeli zene, ha nincs is igaza Paul Mo-
randnak, aki azt mondja, hogy a „leg-
okosabb a nőben a kezdet pillanatában
azt a hitet kelteni, hogy tisztességtelen
szándékaik vannak vele szemben. — s
akkor esetleg idővel, lassu taktikázás

sal megértetheted vele, hogy feleségül
akarod venni”. Kétségtelen, hogy ma a
nők többségének mindegy, kivel táncol,
csak jól táncoljon, mindegy, hogy kivel
sportol, csak jól sportoljon és mindegy,
hogy kivel kártyázik, csak a férfi
veszítsen és a nő nyerjen. Ebből azonban
legfeljebb csak a következik, hogy a
nők a szórakozásaikban és szenvedélye-
ikben egészségesebb irányba tolódtak,
ma már hálá Istennek nem füllesz-
tenek minden férfi és nő között való
érintkezést erotikus atmoszférába. Am,
hogy ez az önmagáért való szórakozás
csalás lenne a férjrel szemben, — lehet
tetszetős ötlet, de sehogysem állhat meg.
Viszont más kérdés, hogy a polgári hit-
vesek túlnyomó többsége nem találhat-
na-e másfajta programot, ha keresne,
mialatt a férj véres izzadsággal — ke-
res. És más kérdés, hogy függetlenül at-
tól, hogy a nő tánc, sport, és kártyasze-
vedélye csalás-e a férjrel szemben, —
nem elég-e ahhoz, hogy a férj inkább az
elvált férjek egyesületének tagsági di-
jait fizesse, mint felesége „eintänzerét”,
„trénerét” és rummy-vesztéseit.

Egy pont van, ahol az elvált férjek
szervezkedése illuzóriussá válik: a titká-
ri jelentés ama szakasza, amely felhábo-
rodva adja tudomásul, hogy az egyesü-
let tagjainak 27 százaléka az elmúlt év-
ben másodszor is megnősült. Akár igazuk
van, akár nincs igazuk tehát az elvált
férjeknek, úgy látszik, hogy a nők min-
den hibájuk, sőt bűnük ellenére még
mindig erősebbek, mint ez az elkesere-
dett érdekképviselő, amelyiknek egyik
tagjáról sem bizonyos, hogy mikor szö-
kik át az ellenséghez, bármennyire is
megismerte az internálótábori, amely
minden egyesületileg nyilvántartott bor-
zalmával várakozik rá.

A házasságnak csak akkor lesz vége,
ha a nők akarják, mert hiszen ők azok,
akiknek egyelőre még szükségük van a
házasságra.

Imre Andor 90 képe előtt

Váradon egy kitűnő orvos és egy még kitűnőbb festő él

Egy téli délután Tolsztoj Leó kinézett falusi kuriája ablakán, belebámult a hópihékhullásába és gondolkodott. Figyelte a favágót, aki háza előtt reggel óta fűrészelte a fát. Nézte a favágót, vajjon mi szunnyad, mi alszik benne? Vajjon micsoda festő, micsoda író van ebben elásva, eltemetve, eltiporva? Vajjon ez a kéz, amely most összefagyva fűrészsel egy hasáb fát, vajjon nem akothatna-e ha módja, alkalmá és ideje volna rá, esetleg egy vásznat a jövőnek, vajjon ha ezek a ujjak, ha tollat szoritnának, nem adhatnák-e a legpompásabb könyvet az irodalomnak? Ki tudja, mennyien vannak, akiket más pályára kényszerített a sors, akik nagyszerűbb írók lennének a legjobbnál és pompásabb festők Michel Angelonál?!

A gondolkodás, amit Tolsztoj az ablak párás üvege mellett folytatott, meddő volt, mert a favágón nem segíthetett, mint társadalmi rétegen, s nem is szabadithatta fel a szellemet a mindennap kínzó és kényszerített robotja alól. De mindenesetre leszögezett egy gondolatot: ezren és ezren, akik a sors aljas és örlő munkája folytán megélni kényszerülnek, vagy esetleg éhezni utasítottak és akiknek sem idejük, sem támaszuk, sem pénzük, hogy kifejlődjenek, tökéletesedjenek képességük és tehetségük arányában, esetleg ha alkalmuk és módjuk lenne erre, ezerszer tökéletesebbet és szebbet alkotnának, mint azok, akiknek a sors ügyesen és véletlenül kedvezett.

*

Most itt állok Imre Andor dr. nagyváradi orvos kilencven remek munkája előtt, amit valami vissza nem fojtható, kirobbant művészi lendülettel hat hét alatt festett meg.

Most itt állok a rajzai előtt, emberi formák minden ritmusa és formája előtt, mozgások előtt, amelyekből egy élesre felhangolt élet csap ki, valami megfeszíthetetlen nagyszerűséggel, amivel nem lehet megérteni, hogy Imre Andor eddig hallgatott. Most itt állok képei előtt, mik a zongorára kirakva elébem a legpompásabb képtárat nyújtják szememnek és restelkezem, hogy nem tudtam, hogy nem ismertem ezt az embert, ezt a művészt, akitől csak néhány utca váiaszt el s aki feleségével s két angyali gyerekével egyél Váradon, mint egy szigeten.

Ezeket a vonalakat és hajlásokat most be kellene töltenem valami flauberti részletességgel, amelyben a tisztánlátásnak, intellektualitásnak s ugyanakkor egy finom léleknek gondolkodó tudatossága és kicseng. Le kellene írnom ezt a különös stílust, amely senkit sem utánoz, független, egyéni. Színeznem kellene a részleteket egy-egy rajz tartalmának bemutatásával, de mindezt látni kellene.

Látni ezt a kétrészes vágott művészt, aki látja, tudja és érzi a jelent, aki itt él a mai napban s aki vonalait abban a biztos irányba küldi, ahová az utak, mindannyiunk útja vezet, de ugyanakkor látni a művészt, aki egy kastélyt rajzolt le azért, hogy afölött a vonalak művészi hajlásban összerögzüljenek.

Akinek tartalom kell, téma, elkészítés, ami élet, munka, robot, militarizmus, az ép úgy érzi rokonságát Imre Andorral, mint az, aki el tudja képzelni, hogy majd minden csaták végén napsütéses világ ragyog, amelyben már nem kell ellesni a robotoló és megkínzott ember mozdulatát, mert mindenki élni fog békeben és csendben.

Művészetet és problémát egyesít Imre Andor a rajztudás biztonságában, vonalak nagyszerű rendezésében, szépségében és finomságában. Különös zaj uralkodik a képeken s egyben csend is, mint valami messze elterülő, végtelen mező felett.

*

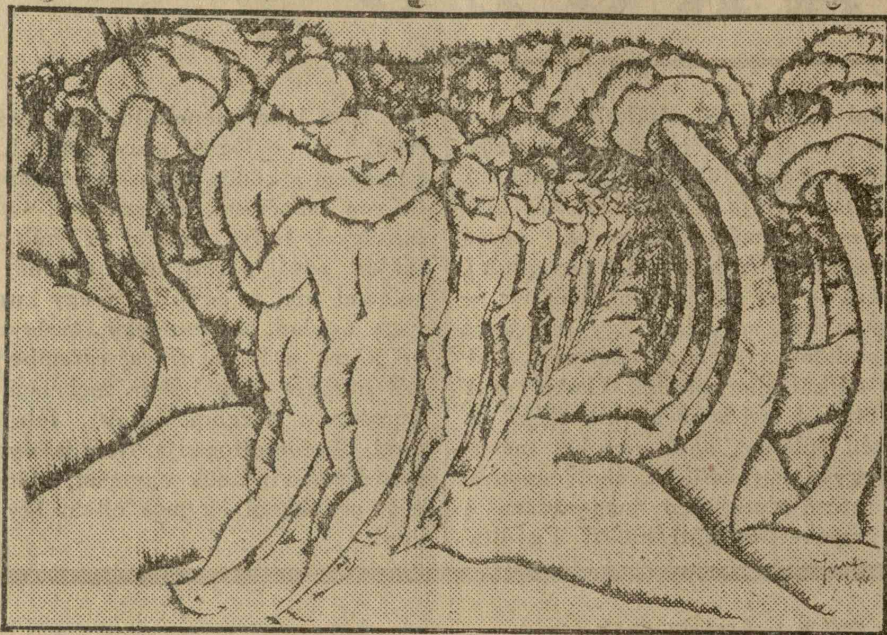
Itt nincs mit írni tovább, mert a kritika nagyképű gesztusait nem vindikálhatom magamnak Imre Andor képei előtt. Itt csak elismerni, lehet a tényeket és megállapítani, hogy egy művész él Váradon, egy művész, aki orvos s aki két páciens között néhány percre leül a rajztáblája elé s lerajzolja, megörökíti gondolatát.

Itt nem lehet más írni, legfeljebb még annyit, hogy ez az Imre Andor azonfelül, hogy ragyogó művész és kitűnő orvos, még a legyszerényebb és legrokonszenyesebb ember, aki valami olyan sze-

rénységbe burkolja értékes életét, hogy az már a látogatónak fáj és kinos.

És még talán csak azt lehet írni, hogy Imre Andor mint orvostanhallgató két lányövérenek és magának a diplomáját segített megszerezni, miközben délután rajzolt, miközben ezeket a képeket el-

engedi meg Imre Andornak, hogy néhány hónapot csak rajzainak éljen. Az orvos tovább kell hogy dolgozzék, mert házbér, villanyszámla van 'elsején'. És ha ez így van, vállalni kell, de legalább tudják meg művészek, festők, rajzoló mind, hogy vannak a téiben fát vágó

adta, miközben az egyetemre feljárt, miközben tanult és miközben vizsgázott.

És ezt az egész életet, munkásságot nézve, Imre Andor életét élve, elkülöníthetetlen a párhuzam fájó képe, mely a művész mai bizonytalan napi világában nem

munkás emberek, akiket esetleg nagyobb és kitűnőbb tehetséggel áldott meg a sors, de akik nem juthatnak célhoz azért, mert nincs idő pihenni és mert fűrészelni kell egész nap a fát.

Gábor István.

Salamon Ernő:

SZOLGÁK GYERMEKE, SZOLGÁKÉ...

Anyáinknak és hugainknak

A kislány üresen fordult a kosárral, nem lesz tűz. Pokrócot raknak az ajtó alá, sárga inget vesznek fel, felsőhajt az ágydeszka, siránkozik a test.

Harminkét napja kettőjükön kívül nem látott harmadikat lakásuk. Előreláthatólag sokáig nem üt az ajtóra más ember ujjá.

Ez az elhagyottság börtöne: negyvenkét éves egyedülálló nő. Ez a kilógult szem négy fala: tizen-négy éves leánygyermek.

Ki üres, vigasztalan éveiből eltétő tejet csikartál legtisztább melledbe, anyánk: apánk durva kezétől megnyomoritott,

surlástól, vízfordástól, hajlástól, éjszakázástól, kórházbajarástól, börtönbe gyaloglástól, fekete homloku asszony,

Ó hugoskánk: félénk, korán sokat tudó, megégetett lelkű, magas, szűkszavú, határozott leánya,

más gyárakba állt szűkölködő fiatalok, bátyáitok félkarjéj kenyerrel se kínálhatják száraz szájátokat, félcsupor tejfel torkotokat,

csak ülnek világtalan szemeikkel vakablak előtt, vasdarabokkal sebezik melleiket, megalázottságuk torz szájjakkal sikolt.

Fogj velem kezét és megmondom: ki vagy!

A lélekelemző tudósok megállapítása szerint a hallgatás is beszédesebb lehet, ami könnyen hihető is, hiszen tudjuk, hogy a néma, vagy idegennyelvű ember, akinek szavait nem értjük, éppen úgy elkövethet például árulást egy szempillantással, egy arcándulással, egy jellemző gesztussal, szóval a mozdulataival, mint az, aki élőszóval adja elő mondani valóját. A hallgató ember mozdulatai beszédesebbek. Ebből a gondolatból kiindulva megállapítjuk, hogy a hallgató embert mozdulatai jellemzik. Egy éveig üldözött amerikai gonosztevőt, aki ezer alakban követte el gaztetteit, egy jellegzetes mozdulata árulta és leplezte le akkor, amikor az a legbiztosabb helyen érezte magát. Ennek a gonosztevőnek megrögzött szokása volt, hogy négy ujjával állánálán malmozott. Ez a szokás árulta el, amikor a detroit-i rendőrfőnöknél mint vendég, egy kisebb estélyen vett részt. Az ilyen „szokás”-mozdulat sokszor többet mond el, mint az őszintének

hítt vallomás. De nemcsak a szokásmozdulatok, hanem a mindennapi élet szűke gesztusai is jellemzők. Ilyen mindennapi mozdulat például a kézfogás. Azok a kísérletek, amelyeket a szakértők a kézfogással, mint jellemző mozdulattal kapcsolatban folytattak, mind bebizonyították, hogy a kézfogás erejéből és módjából következtetni lehet a karakterre s ahogy a grafológusok kimondták: mutasd az írárod és megmondom: ki vagy, ugyanígy ki lehet jelteni azt is: fogj velem kezét és megmondom: ki vagy.

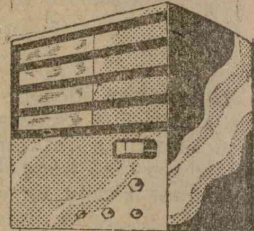
Az őszinte, nyílt, határozott és megbízható jellemű ember teljes kézzel fogja át a feléje nyújtott kezét. Az öt ujj, mint meleg, kemény bilincs simul a kézre és röviden, határozottan rázza meg azt. Ugyanígy fog kezét a mindenütt szimpátiát kelteni tudó szélhámos is. A különbség csak annyi, hogy a megbízhatatlan jellemű ember még a balkezeit is igénybe veszi a kézfogásnál. Tehát egyszerre két kézzel fogja át a felé nyújtott

Sorozatunk újabb
reflexsuper típusa
a 3-2 csöves

ORION 303-as.

Rövid, közép- és hosszuhullámokon teljes fadingkiegénylővel működik. Optikai állomásbeállítás, folyamatos hangszínezet, szabályozás, tökéletes szerkezeti felépítés főbb jellemzői

ORION 303

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNél

kezet, barátságosan, szeretettel ütögeti és nem röviden, hanem nagyon is hosszsan rázogattja azt.

A bizalmatlan és általában zárkózott ember kézfogása merev és hűvös. Az ujjai szinte félve érintik a másik ember kezét. Tulajdonképpen csak mint passzív, szenvedő fél vesz részt a kézfogásban.

De senki ne tévesse össze a zárkózott ember gyáva kézfogását az erélytelen, ingatag, befolyásolható és főleg hazudozó puha kézfogásával. A különbség a kettő között az, hogy míg a zárkózott ember valósággal csak az ujjai hegyével érinti a másik ember kezét, addig az utóbbi egész kezét odanyújtja, valósággal elpihen, megnyugszik a felé nyújtott tenyérben és a másikra bizza a tulajdonképpeni kézfogás technikai kivitelét. Detektívek fognak így kezét néha, hogy ezáltal aktivitásra készítsék a másikat és annak erejéből, egyszerű nyugodtságból, vagy izgatott remegéséből következtetéseket vonnak le az ellenfél jelleméről.

A türelmetlen, ideges embernek kézfogása is ideges, türelmetlen és az egyén örök rohanó szándékát fejezi ki. Az ilyen ember sokszor csak egy, esetleg két ujját nyújtja pillanatnyi kézfogásra.

A kiváló sportember kézfogása rendszerint felszeg és bizonytalan. Hol erős szorítás, hol teljesen erőtlenség.

Férfi és nő kézfogása szintén jellemző. De csak néha. Ez viszont természetes is, mert férfi és nő találkozásánál néha az egyén alap tulajdonságain túl lépő indulatok is befolyásolják. Ha ismeretlen, vagy egymásnak teljesen közömbös férfi és nő fognak kezét, abban az esetben a kézfogás, a nemektől függetlenül, az alapelvek szerint jellemez.

Ezeket a megállapításokat mindenki nyugodtan ellenőrizheti, és megfigyelheti önmagán és embertársain.

Tessék kísérletezni.

ANGOLORSZÁG LEGGAZDAGABB EMBERE

Rank József a neve Anglia leggazdagabb emberének. Mint egy egészen kis malom tulajdonosa kezdte a pályáját és ma, nyolevanezer éves korában az övé Anglia minden nagyobb malma. Vagyona huszonötmillió font sterlingre becsülhető, de még sokkal gazdagabb lenne, ha pénzt nem ajándékozta volna el éppen olyan gyorsan, mint amilyen könnyen kereste. Az első kis szélmalom a legerősebb szélben öránként másfél zsák lisztet tudott előállítani, tehát hetenként körülbelül hatvan zsáknyit, ma pedig harmincegy malmában hetenként 173.000 zsák liszt őrölődik meg, tehát évenként nyolc millió zsáknyi, akkora lisztmennyiség, amennyi elegendő Nagybritannia lakosságá egyhetedének ellátására. Már Rank apja és nagyapja is molnár volt. Rank nagy gazdasága ellenére is mindig a legszerűsebben élt és sok jót tett embertársainak.

ANYATLAN, APÁTLAN ÁRVA SZÜLETETT

Az amerikai Bristolban (Virginia állam) egészséges fiúcsacsemő született, a ki mint anyatlan és apátlan árva jött a világra. Özvegy édesanyja: Nickolson Róbertné, tíz perccel a csacsemő megszületése előtt halt meg.

Méliusz N. József:

Irodalmi jegyzetek

„Zsidó miniatűrök”

Erdély zsidó írói, akik a két irodalmi csoportosuláson, vagy inkább arcvonalbeli elváláson — a Helikonon és a Korunkon kívül, vagy azok között állanak, mintegy fél évvel ezelőtt csoportba tömörültek és a zsidó kultúra magyar nyelvű terjesztésére könyvkiadó-vállalatot alapítottak „Pharos” néven.

Az itt csoportosult zsidó írókról egyelőre még nem tudni, hogy a jelzőre vagy a főnévre kívánják-e a hangsúlyt helyezni, illetve, hogy először zsidók-e és csak aztán írók, vagy írók-e és csak aztán zsidók?

A kérdés feltevéséhez természetesen nem lenne jogunk, ha például az irodalom elsődleges ápolásáról vagy megnyilatkozásáról meg győződhetnénk a Pharos kiadványok révén, habár az irodalom felé hajló jóakaratot határozottan látjuk.

Mindenekelőtt azonban azt kell megállapítanunk, hogy ez az írói csoportosulás újra egy olyan világnézeti „hidvezetésre” vállalkozik, amely az ellentétek mai fejlettségi fokán a világnézeti igénylő olvasóra nézve, ha nem is egészen gyanús, de mindenesetre feltűnő. A feltűnő jószándék pedig az, hogy a Pharos úgy a radikális, faji zsidó tudat, mint pedig a progresszív irodalmi igények irányába tett szolgálatokkal akar magának táborot szerezni és ezen túl — a zsidó alapréteg után — a magát nemzetiségi, faji és vallási kötöttségek alól felmentő olvasóréteghez hozzáférközni.

Természetes, hogy a világnézeti ilyenforma keverése — képletesen: a zsidó fasizmus és az internacionalizmus haladás összeöntése a liberálisizmus horpadt ibrikében — nem történhetik anélkül, hogy ebben a vegyületekben az egyik elem felül ne kerekedjék. És mivel ezt a bizonyos keverést mégis csak most és ma folytatják ebben a vállalkozásban, a fasizmus színei ütnek át inkább, illetve igyekeznek az ellentétes színekből éppen azt letompítani, amelyek lényükre hatóan ellentétesek.

Erdemes tanulmány ebből a szempontból például az első Pharos-kiadvány átlapozása. A könyv címe „Zsidó miniatűrök” és a legmerészebb módon a következő nevek szerepelnek benne egymás mellett ilyen sorrendben: Schalom Asch, Peter Altenberg, Isak Babel, M. I. Berdiczevsky, Martin Buber, Ossyp Dy-mov, Artur Holitscher, J. L. Perec, Luigi Pirandello, Alfred Polgar, Jefim Sosulja, Jakob Wassermann.

Az antológia összeállítója szerint elsősorban a külön zsidó bélyeg az, ami a kiválogatott írásokat jellemzi.

Mintegy igazolásképpen a következőkkel fejezi be az irányt mutató előszót az antológia szerkesztője:

„Dacunk és engedünk az idők áramának: zsidó sors ez. Ám a mű, amely tükrözeti és irányítja a sorsot, legyen áthatva felelősségtől a műért, a zsidó népért és a haladásért. Mert csak ez konzervál minden alkotást, ha ezenfelül zseniális és tisztaszándékú.” Mondattani-lag ne bántuk most ezt az idézetet. De meg kell állapítani, hogy a Zsidó miniatűrök-ként közölt írások nem mind viselnek magukon feltétlenül külön zsidó bélyeget. Vagy ha ez érződik — például a Nobel-díjas nem zsidó Pirandello karcolatában — legyen bár Pirandellóról szó — nem nevezhető feltétlenül zseniálisnak is.

Zavaró mindenekelőtt az, hogy például Schalom Asch után anyagi természetességgel Isak Babel következik, holott ez a két író felfogási különbözőségéből folyólag oly távol és olyannyira szemben áll egymással, hogy egyalap alatti szerepeltetésük meghökkenti az olvasót, a ki tisztában van azokkal az elsődrendű indítékokkal, melyek Babelt és Asch-t írásra hajtják.

Itt szerepel Artur Holitscher is, aki az antológia szerkesztője szerint gunnyal szemléli a nyugati zsidók fogyasztásait, viszont elragadtatással szemléli a cionisták hódító nekigyürkőzéseit. Ez lehetséges. Közvetlenül nem áll módunkban megcáfolni. De Holitscher szemléletének általános megnyilatkozásait véve, őt elsősorban progresszív világpolgárnak mondhatjuk, aki a cionizmusnak és az angol imperializmusnak szövődését feltétlenül tisztán látta és életprogramjában, valamint irodalmi életművében sokkal inkább internacionalista európai, semmint elsősorban zsidó, ahogyan ez a szerkesztő megjegyzéséből következik.

Jefim Sosulját és Ilja Ehrenburgot a szerkesztő ugyancsak ide sorolja, holott erre semmi más nem jogosítja fel, mint az, hogy a „30 neue Erzähler des neuen

SHELLGAS a legújabb gáznemű tüzelő és világító

anyag, szondagázból állítják elő, meg-

felelő nyomás alatt cseppfolyossá

teszik és acéltartályokban házhoz szállítják.

SHELLGAS a legideálisabban fedezi teljes fűtési

és világítási szükségletét úgy a kony-

hában, fürdőszobában és mosókony-

hában, mint mindenütt, ahol melege

vagy világításra van szüksége, anél-

kül, hogy valamilyen költséges be-

rendezés kellene hozzá.

SHELLGAS zajtalanul ég kék lánggal, nem kor-

moz, szagtalan és kezelése a lehető

legegyszerűbb.

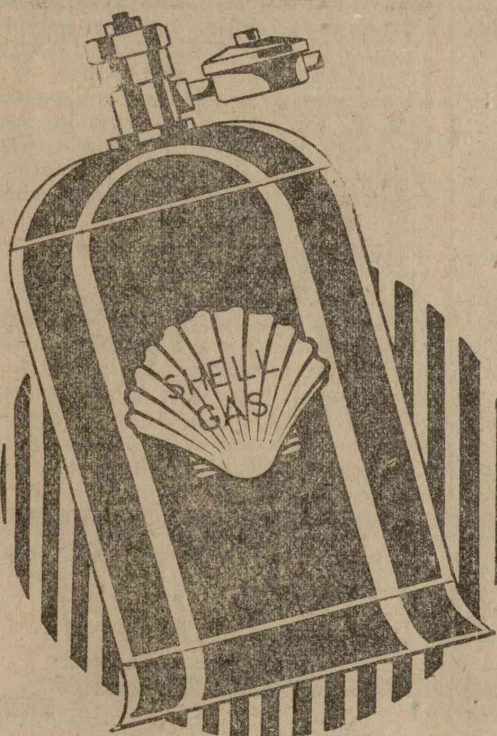
SHELLGAS nem mérgező és nem robbanékony,

tehát teljesen veszélytelen.

A következő tulajdonságok teszik a **SHELLGAS**-t

ideális fűtő és világító anyaggá: kezelése a le-

hető legegyszerűbb, minden célra felhasználható, alacsony fogyasztás.

Részletekkel és bármilyen felvilágosítással szolgálnak a „Shellgas”-kereskedők:

BUKAREST:

„ITAR”, Calea Victoriei 51.

PLŐEȘTI:

„ITAR”,

Banca Comerciala palota.

BRASSÓ:

„CALORIA”, Lensor 23.

MAGYSZEBEN:

J. Jikeli, Mária királyné-u. 47.

SHELLGAS

Russland” című antológia adatai szerint hogy J. S. egy kis moszkvai kereskedelmi alkalmazott fia (nincs feltüntetve, hogy zsidó) s hogy Ehrenburg zsidó szülők gyermeke. A Sosuljától közölt szemelvény ugyancsak a fent nevezett antológiából való, de se tárgyánál, se egyéb irodalmi jellegzetességénél fogva nem nevezhető különösebben zsidónak. Ami Ehrenburgot illeti, a tőle közölt szemelvény is nélkülöz minden faji karakterisztikumot, ahogyan Ehrenburg írásai általában nem faji, de társadalmi jellegzetességet mutatnak fel elsősorban. De tovább menve, a nevezett orosz antológiában Ehrenburg életrajza a következő mondattal fejeződik be: „Irodalmi debütje — egy kötet lírai vers, melyekben a katolikus-misztikus színek az uralkodók”.

Végül pedig egy-két gondatlanságból elkövetett hibát korrigáljuk az életrajzokban, amelyeket a nevezett orosz antológiából vett át a szerkesztő néhány mondat átszisztelezésével.

Babel életrajzában azt mondja a szerkesztő, hogy — Babel odesszai vázlatokat írt, melyeknek címe „Budjonny lovasezrede”. — Több figyelemmel a következőket olvasta volna a szerkesztő azokban a sorokban, amelyekből dolgozott: Babel „Odesszai története” és a

lengyel-orosz harcokról szóló elbeszélései, „Budjonny lovasezrede” stb. A lengyel-orosz csatározások pedig, s a híres forradalmi generális hőstettei is Odesszától jó kis távolságra zajlottak le s Odesszával Babel ép „Odesszai történetek” című kötetében foglalkozik.

Ugyancsak Babel életrajzában: „A háboru vége felé bevonultatták, a forradalom kitörésekor pedig Budjonny hadseregébe állt be”. A szerkesztő itt egy mondatot szur közbe, amely szerint Babel a cári hadseregben kitüntetés is kapott. Azt hisszük, a szerkesztő értesülései tévesek, mert Babel először ugyanazon oknál fogva nem kaphatott kitüntetést a cári hadseregben, amely oknál fogva például Pétervár rendőrsége nem adott neki tartózkodási engedélyt: mert zsidó volt. Másodszor feltételezhető, hogy Babel csak azért nem vonult be már a háboru első évében, mert értette módját, mint annyi más élelmes ember, hogy kibujjon a bevonulás alól. És még valami: aki a cárt egy kitüntetés erejéig kockáztatta életét, aligha vonult volna azon melegében Budjonny zászlói alá, hanem talán inkább a lengyel, a Koltschak, vagy a Wrangel seregekben igyekezett volna a cárt és eszméit küzdeni.

Jefim Sosulja életrajzában: „S. börtön-

ből való szabadulása után azzal a gondolatával foglalkozott, hogy kivándorol Amerikába és ezért nemzetközi szakmában képezte ki magát, — címtábla-festő és mázó lett. Tizennyolc éves korában egy nagyobb elbeszélést írt és attól kezdve egy odesszai lapnak dolgozott”. Ezek az adatok érthetően megmondják, hogy J. S. csak a kivándorlás gondolatával foglalkozott. A szerkesztő ezt mondja: Egy ideig az Egyesült Államokban tartózkodott, ahonnan azonban visszajött és Odesszában újságíróskodott.

És még csak egy kis javítás: J. S. nem Lodzban született, ahol fiatalságát élte, hanem Moszkvában, ahol apja kis kereskedelmi alkalmazott volt, nem pedig kiskereskedő.

Ezek az utóbbi megjegyzések talán csak felületet érintenek.

De ha az író, a szerkesztő a részletekben nem pontos, nem tárgyilagos, akkor hogyan bízzam abban, amit előttem az olvasó előtt cél-nak felmutat. De ugy is megfogalmazhatjuk: a célok és az eszközök azonosak.

Különböztetve kimaradtak az antológiából és ez zsidó szempontból ténylegesen veszteség: Feuchtwanger, Döblin, Arnold Zweig, akik Babelnál, Sosuljánál, Ehrenburgnál nagyobb súlyt helyeznek arra, hogy zsidók...

S. Hajós Alice:

Bódi beérkezik...

Bódival tizenkét évig jártam egy osztályba. Ő volt mindig a legokosabb. Soha nem tanult, legfeljebb egyszer átolvasta a leckét. Bódit számcsodának hívtuk. Amint számokról hallott, talányokról, megfejtésekről, ahogy nehéz, vagy bonyolult lett a feladat, fizika vagy algebra, Bódi szimatolni kezdett. Ekkor elemében volt. Meg a mértan és a csillagászatórán, mindenütt, ahol számokat talált, izgató egyenleteket, ha gondolkodni lehetett, volt mit megfejteni. Nem is igaz, hogy ő volt a legokosabb köztünk, mert az osztályt nem lehetett Bódival összehasonlítani. Olyanok voltak mellette a számtanórán, mint mikor kutyafalkát számolásra idomítanak a cirkuszban. Ilyen volt az ő esze a miénkhez képest. A kémiát és geológiát se sokat tanulta — valahogy átlátott az egészen. Izgatott olyan órákon volt, a melyeken számokról hallott. Ilyenkor Tóni megváltozott, minden szóban, rezzenésben részt vett, minden vele történt, láttuk, most szívügyéről van szó. Sokszor féltünk, nehogy a tanár elhibázza, elvéte és Bódit megzavarja.

A tantervvel Bódi nem sokat törődött. Az év elején vett öt-hat mértan, algebra-, ábrázológeometria-, trigonometria-könyvet, aszerint, hogy hányadik osztályba jártunk s ezeket olvassatta. — Közben meg sakkrejtvényeket fejtett, vagy bonyolultabb egyenletekkel mulatozott. A többi tantárgyat lenézte, abban nem volt semmi különösebb gondolkoznivaló, az nem lehetett komoly dolog. Féllelmetesnek tűnt sokszor Bódi. Ragadt rá a tudás, mint mázolt kapura a por. Mindig világos, pontos összefüggéseket látott, olyan volt a feje, mint egy szoba, amelyben folyton süt a nap. Így élt közöttünk Bódi tizenkét éven át, így néztük őt, mint valami csodát tizenkét éven át és vártuk, mi lesz? Talál-mány, gyár, egy új elmélet, katedra?

A legfontosabb pedig az, hogy Bódit mindezek ellenére szerettük. Bódi nem volt nagyképű, hencegő, „jó tanuló”. Nem csinált nagy dolgot az egészsből. Lusta és haszontalan volt, mint az egész osztály, talán a leglustább. Minden bandában cinkos, minden cselszövésnél kolompós, együtt tartott velünk.

Lustaságán kívül még csak egy hibája volt Bódinak: sokat unatkozott. Akkoriban nem olvastam görög tragédiákat, nem tudtam semmit az istenek irigységéről, nem tudtam, hogy a földön semmi nem lehet tökéletes. Sajnáltam hát szegényt, gondolkodtam azon, érdemes-e ilyen okosnak lenni, ha így unatkozik az ember. Bódit ugyanis az élet kissé untatta. Eleinte még ravasz volt, friss, ki-találta ellene a játékokat: lehetett kuglizni, verekedni, barkobáznai, később meg sakkozni, kártyázni, billiárdozni, de aztán erre is mindinkább lusta lett. Ha nem volt előtte érdekes egyenlet, rejt-vény, leplezés nélkül, feltűnően unta magát. Soha senkitől nem láttam, hogy ilyen őszintén, minden póz nélkül, eredeti módon unja az életet, mint Bódi. Egyszerűen nem szórakoztatta eléggé, nem volt elég bonyolult neki, keveselte a permutációkat benne. Ilyen különös fiú volt Bódi, ártatlan és fenséges az ő játékpáncéljában.

Magánélete már kevésbé volt játékos. Az első osztálytól kezdve valami furcsa és nyugtalanító volt Bódi magán-életében. Ha a többi gyermek bőjtölt, szülei templomba ment, Bódiék jóízűen ebédeltek. Másutt égetek a gyertyák ünnepi hangulatban, Bódiaknál egy lélek sem volt a háznál. Engem ezek a jelen-ségek szörnyen nyugtalanítottak. Halálosan szerencsétlen lettem volna, hogy nincs „rendes családom”, úgy éreztem volna magamat, mint megbélyegzett, a kire mutogatnak. Fűrésztem Bódit. Szépen játszott tovább, ilyen kicsinyes emberi furcsaságokat észre sem vett, csak élt tovább a számok és játékok bő-vületében. Egészen természetesnek vette, hogy náluk ez így van, éppen olyan természetesnek, mint borzas édesanyját, egy törékeny, fantasztikus asszonyt, a ki sohasem öltözött fel rendesen. A lompos kis asszony, Bódi édesanyja, cigaret-tázza járkált a szobákban és szörnyű dolgokat suttogtak róla. Halászné nem szereti az urát, — ezt tudta mindenki — jómódhoz tartozott ezt tudni, okosabb szobalányoktól felfelé az egész város megbeszélte. Ez a Halászné, Bódi édes-anyja, akit soha férivel a lakásban nem láttam, néha bejött hozzánk a gyer-ekszobába. Ilyenkor különös volt, hogy

nem kellett tőle félni, nem tiltott meg semmit, nem haragudott semmiért. Mert Halásznéknál mindent szabad volt ját-szani. Ha az asztalt lapjára fordítottuk, a szekrény tetején járkáltunk, az ágy-ból szálamiskenyert huzott elő Bódi, ez ott természetes volt, megszokott. Persze Bódi a vezér... Egyszer a kályha felett a mennyezeten meglátott egy félfillér nagyságu barna foltot: „Nézzétek, hogy eltalálom!” — kiáltotta és egy sült tök-kei úgy odacélt, hogy a tök örökre ottragadt. Ott diszelgett aztán a kályha felett még vagy nyolc éven át, amikor a Halász családnak már nyoma sem volt a városban.

Később Halászné ritkábban jött kö-zénk a gyermekszobába, a haja még kő-cosabban lógott körötte, a cigaretta foly-tonosan a kezéig volt. De néha elbo-rultan szaladgált a sötét folyosón, ilyenkor ránk se hederített, az ebédőlőből pe-dig rövidesen fojtott suttogás és zokogás hallatszott felváltva.

Mindaz, ami Halásznéknál történt, ne-künk, gyermekeknek furcsa volt, von-csoda, ahogy mondtam.

„A lejátszás művészete”

Matura után nagybátyja bérbeadta a birtokot. Bódit magával vitte Pestre. Bu-sultunk mind a barátai, ezután már rit-kán találkoztunk. Ő természetesen a mér-nökre iratkozott. Furcsállottam, hogy neki is éppugy ki kell tanulnia egy fog-lalkozást, mint más közönséges ember-nek és nem írta meg, „nagy műveket”, nem biznak rá rögtön gyárakat. De hát mindez csak időkérdés, tudtuk — Bódi-ra nagy jövő vár.

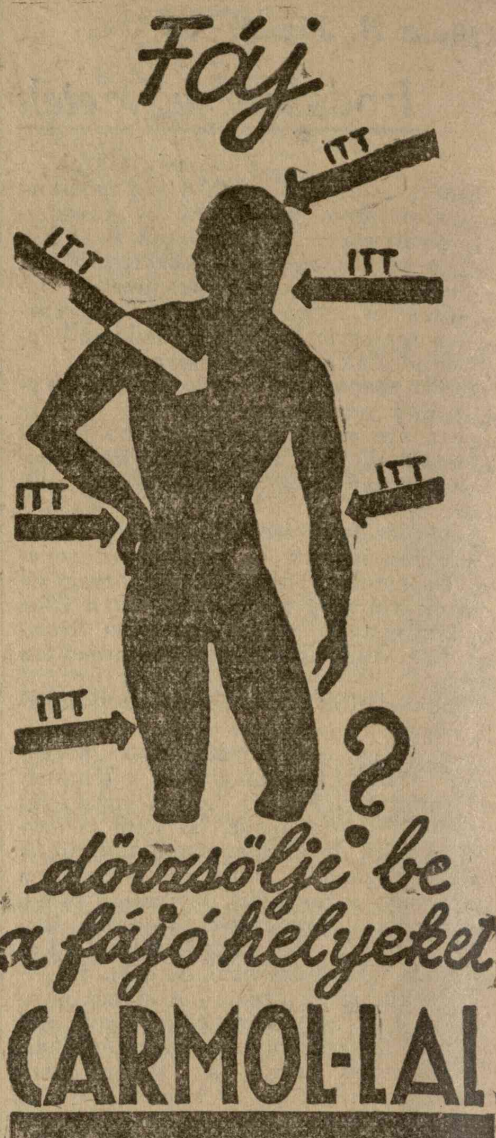
Ahogy tanulmányait befejezte, édes-anya egyik barátjánál kapott állást egy vegyészeti gyárban. A birtokkal azonban bajok voltak. A nagybácsi sokat veszeke-dett egy agyafurt vörös bérlővel, inkább eladta hát. Bódi, aki a számok világában oly otthonos volt, nem figyelte a nagy-bácsi számításait, aki pénzt papírokon elvesztette. Ő ezalatt bejárt a gyárba, egy-két hónapig mulattatta a foglalko-zás, mikorára azonban mindent kiszámi-tott, megfejtett, megismert, mindezenek a végére járt, a bérléstől a bonyolult vegyszerekig, szóval éppen mikor unat-kozni kezdett, leléptették.

Aztán jó darab ideig nem hallottam Bódiról... Egyszer, pár év múlva, hire érkezett, hogy ceruzázület nyitott a József-körúton. Meglegetéssel láttam: nem lett teljesen hülsen a szakmához, szép volt tőle, hogy éppen ceruzákat, meg körzőket árult. Mikor a ceruzázület elszűnt, Bódi barátjával, akivel a leg-egyszerűbb és legnemesebb szerelmű vi-

zós és félelmes ugyanakkor, de hozzá-tartozott Bódihoz, a bűnös szabadság-hoz, ahhoz, hogy „Halásznéknál mindent lehetett”. Bódinak természetes volt min-den, nem is kellett volna ragyogó eszé-hez, személtelen számolgtatásához effé-léken tépelődni. Szüleirol soha nem be-szélte. Mikor édesapja, egy dörmögő öreg földbirtokos, egy napon öngyilkos lett, Bódi akkor sem sirt, csak szótlan volt. Látszott, nem lázadzik; mindent, ami a családban történt, helyénvalónak ta-lál. Mikor pedig egy év múlva a töré-keny, bolondos asszony, Bódi édesany-ja, kinek gunyos, vagy elborult szemei mélykékek voltak, mintha egy praera-facilita festő festette volna őket, szintén meghalt (talán az ura után, akit nem sze-retett). Bódi két hétig nem jött iskolá-ba. De nem sirt előtünk akkor sem, pe-dig úgy leste a egész osztály. Csak még jobban unatkozott. Pár hét múlva aztán megint tovább számolt, játszott, gunyoló-dott, tündökölt, pajtáskodott, továbbra is káprázatosan okos volt, ő volt a szám-

szonyt folytatta, (többször pontosan el-magyarázta Lidinek, miért tartja, mit kíván tőle, de megtiltotta, hogy egyéb ügyeibe avatkozzék), Budára költözött. Ekkor végleg visszatért élete egyetlen szerelméhez, a matematikához. A Margit körút ötödik emeletén, egy mocskos cse-lédszobába költözött. De mégis boldog volt, nem unatkozott. A ceruzabolt rom-jából megvett minden könyvet Einstein elméletéről, azt bujta naphosszat. Végre kedvére való dolog történt a világban. Azt hiszem, olyan multság volt életé-ben az új teória, mint baklisanak az első bál. Ekkoriban találkoztam vele Pes-ten. Órákat adott. Ebben az időben a Margit-körút és Pálffy-tér környékén kevesebben buktak algebrából, de a ta-nárok nem vették észre. Lidi szerezte az órákat, keservesen s egyre kevesebbet. Még arra is rávette Lidi, hogy állás után nézzem olykor, de hiába. Most aztán nyomorogni kezdtek. Hiába, a matematika is luxuscikk, akár a puder — mondotta a házban egy művelt droguista és igaza volt. Talán már éheztek is.

Aztán Bódi eltűnt szemem elől, hírét sem hallottam éveken át. De azon so-kat gondolkodtam, hogy Bódi, az osz-tály disze, a számcsoda, így járt. Ha másért nem, hogy pár tucat fiatalember előtt tizenkét éven át az emberi ész nagyszerűségének gyönyörű és félelmetes káprázatát csillogtatta, hogy azt a finom csodálatot tizenkét éven át ébren tar-

totta bennünk, ezért is megérdemelt volna egy darab kenyeret.

Most aztán a napokban újra találkoztam Bódival. Egy könyvesbolt kirakatá-ban pillantottam meg nevét a „nagy mű-vő”. Tele volt könyveivel a kirakat. Fel szerettem volna kiáltani: „ugy-e tud-tam, ugy-e, megmondtam, az első bé egy percig sem kételkedett hosszú éve-ken át. Tudtuk, időkérdés az egész!”

Gyorsan bementem az üzletbe, hogy megnézzem a könyvet. Az előző így kezdődött: „Halász Boldizsár munkanél-küli mérnök, aki megnyerte a Newyork Sunday Times bridge világrejtvény-pályázatát” stb. A mű címe pedig: „A le-játszás művészete”.

— Köszönöm, — mondtam — és kisé-tem a boltból.

Bódikám, ezt jól csináltad! — szeret-tem volna kiáltani neki. — Ugy céloztál, akár a kuglinál, vagy a sült töknél! Te-lítálat volt. Ha az első bé egy kicsit másképp gondolta, nem bridege-ben, ar-ról nem tehetsz. Gratulálok, Bódikám! A kornak azonban nem.

javitotta a kereket. Most a kerék helyett jódarab kenyér feküdt az asztalon, a ke-nyér mellett pedig szálonna és négy da-rab vereshagyma, de kövérek és nagyok. Amikor meglátott, mingyárt reám kiál-tott, hogy menjek oda. Engedelmesen oda-mentem, de rögtön láttam, hogy itt vala-mi lesz, mert a nagyfejű mesternek zava-ros volt a szeme, az arca pedig veresen puffadt. Vasárnap fejében valahol pálin-kát kaphatott s attól készült el ennyire bizonyosan. A négy hagyma közül hár-mat kiöltöztet és így szólt:

— Ezeket magának kell megenni!

— Köszönöm, ezen a héten keresztül megeszem, — feleltem neki.

Erre felugrott és megragadta a két vá-lamat.

Most fogja megenni! — kiáltotta.

Láttam, hogy itt vagy verekedésre ke-rül a sor, vagy kisiklom valahogy a ke-zei közül, mert a három óriás hagymát nem tudom s nem is akarom megenni. Ugy döntöttem magamban, hogy a legbé-kesebb utat fogom megpróbálni s azt mondtam neki, hogy engedjen el, hadd, vegyem fel a munkáruhámat előbb. Biz-tosan azt gondolta, hogy még jobban el-bánhatik velem, ha benne leszek a zsák-szerű ruhában s azért elengedett. Azon-ban volt annyi eszem, hogy a ruhát nem öltöttem magamra, hanem a szerszámok-kal a hónyom alá csaptam. Akkor feléje indultam, de mégis úgy, hogy közelebb legyek az ajtóhoz, mint hozzá. Amint meglátta, hogy jövök, két hagymát a két markába kapott és elkialított magát:

— Hopp, csárdás! (Folyt. köv.)

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGÉNY

Írta: TAMASI ARON

— Magyar vagyok.

Ugy látszik, hogy az én magyar mivól-tom nagyon felajzotta őt, mert csufondá-rosan kacagni kezdett. S kacagás közben hirtelen az elhajított kulcsra mutatott, majd a két ujjával pattintott egyet, ahogy a táncban szokták és elkialította magát:

— Hopp, csárdás!

Elég rosszul mondta magyarul, de én mégis megértettem. S meg azt is, hogy ezzel a riasztással és mutatással fel akar-ja vettetni velem a kulcsot Gondoltam, miért ne tenném meg neki ezt a kised szivességet, felvettem hát a kulcsot és szé-pen a kezibe adtam.

— Hát maga milyen nemzetbe való? — kérdeztem.

— Lengyel, — mondta.

Ugy, ahogy tudtam, megdicsértem neki a lengyeleket s ezzel sokat javítottam rajta, mert a dicséret után már sokkal barátságosabban tudakolta, hogy ismer-tem-e még lengyeleket. Bem generálist említettem neki, mint a legnagyobb len-gyel ismerősömet, de úgy látszik, hogy nem voltak rokonok, mert nem sokat he-derített rá. Annyit azonban mégis elér-tem Bem apóval és a kulcs felvételével, hogy alkalmazásba fogadott. A lelkekre

kötötte azonban, hogy sokat kell dolgoz-ni és mindig úgy, ahogy ő parancsolja, mert őt Szaniszlónak hívják s már két esztendeje vezetője ennek a garázs-nak.

Itt is este nyolckor kezdődött a munka s én pontosan megjelentem a szerszáma-immal. Felszereltem volt azonban egyéb-ből is magomat, mert elővettem elött megkérdeztem Gáspár bácsitól, hogy me-lyik a lengyeleknek az a táncuk, ami ne-künk a csárdás. Amikor megtudtam, hogy ez a tánc a polka, akkor a szarvasbőrbe csomagoltam ezt is, hogy alkalmadtán kirepítem onnét, mint a madarat.

Az első éjszakát megállás nélkül mun-kában töltöttem. De Szaniszló nagyfejű mester megemelt volt megelégedve velem, hanem reggel hatkor azt mondtotta ne-kem, hogy büntetésből dolgoznom kell hé-tig. Még ebbe is beágyugodtam s belé-abba is, hogy két hétig minden éjszaka így legyen. De közben úgy megtelt még az én türelmes poharam is, hogy egyszer ki kellett csordulnia. Ez pontosan azon a vasárnapon történt, ami a más-dik volt ebben a garázsban. Este nyolc óra már valamivel elmúlhatott volt, amikor meg-érkeztem a helyszínére. Szaniszló mester ott ült a terem közepében s előtte az a kicsi asztal, amelyen két héttel azelőtt

A hibás szépségápolás rossz következményei

Irta: Várady Ilus,
a Bécsi Kozmetikai Egyesület elnöknője
(Wien, L., Kärntnerstrasse 21.)

Nem szívesen tesszük, de egyszer mégis rá kell mutatnunk arra, milyen rettenetes következményekkel jár egy nem helyes szépségápolás. A hibásan ápolja magát, vagy foglalkozik szaktudással és szépségápolással rendelkező álkosmetikus kezébe kerül.

Igen sok nő rosszul értelmezett olvasmányok alapján, vagy tudáskodó bárányai tanácsokat követve, olykor pedig egy mindentudó nénihez vagy nagymamára hallgatva, a leghetetlenebb dolgokkal próbálja veszteni szépségét, tűnő fiatalágát visszahívni s ezzel még jobban tönkreteszi a teintjét.

Hogy ezen a téren mi mindent csinálunk, az sokszor szinte kétségbeesítő. A napokban kaptunk egy levelet, amelyben egy hölgy azt írja Tövisről, hogy ő mindennap reggel és este fállábon állva jó negyedórát pófozza a két orcáját, s kérde, hogy ez helyes-e? Egy másik meg Bukarestből azt közli, hogy ő minden éjjelre sárkányvérbe mártott lenvásznat rak az arcára. A sárkányvért egy ismerőse szerzi be neki 100 grammos üvegeként 1000 lejért s kérde, hogy nem tudnák-e mi ezt Bécsben olcsóbban beszerezni? Van, aki azt kérdezi, ajánljuk-e mi is, hogy holdvilágnál csak egy szál ingben meztelb minden hónapban táncoljon, mert ezáltal szilfidi karsutágra tesz szert. Van aztán, aki véleményünket egy bizonyos u. n. orientális piluláról, kéri ki, amelytől olyan kemény kebleket lehet kapni, mint a kő. Az utóbbi kérdés nem is olyan csodálatos, mert tényleg léteznek igen elterjedt lapok, amelyek tele vannak a legképtelenebb szépségápolási szerekről szóló hirdetésekkel. Ezeknek mindegyike azonnal ható csodaszer, titkos receptek után elkészítve.

Minden ilyen csodaszerrel szemben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk. Az intelligens olvasónak nem is kell figyelmeztetnünk, hogy valamint az orvostudomány nem ismer többé csodagyógyszereket, éppoly kevésbé létezhetnek ilyenek a kozmetikában, amely ma szintén kiegészítő része a medicinának s ha pl. a szívet nem lehet meggyógyítani valami varázslatos szerrel, akkor még kevésbé az arcot, ennek teintjét, ami sokkal kevésbé értékes és bonyolult része az emberi testnek, mint a szív, az élet motorja.

Ugyanígyen tartózkodással kell viselkednie az intelligens olvasónak azon kozmetikusokkal szemben is, akik fűtést ígérnek, örök szépséget, a fiatalág visszaszerezését, s akik kezeléseik közben még mindenféle titokzatos hókuszpókuszokat is csinálnak.

Párisban sokáig működött egy intézet, amely a világ összes lapjaiban hirdetéseket tett közzé, hogy ő a csunya, feleslegesen növő női hajakat titokzatos erő segítségével örökre el tudja távolítani. Ez az intézet egyébként Budapesten is utánpótlás akadt. És tényleg, igen nagy sikere is volt. Az eredmény is fényes volt. Ez így folyt egy darabig. Akkor aztán megkezdődtek a panaszok. Ahol a hajszálak eltűntek, csunya forradások keletkeztek, éppoly, mint súlyos égési sebek után. A szőrszálak hagymáit Röntgensugarakkal égették ki. Természetesen így az alsó bőrréteg is kiégett, amelybe ezek a hajhagymák beágyazódnak. Ennek a hatása csak később szokott mutatkozni a csunya, forradásszerű sebekben, amik a nőt még jobban elcsunyítják, mint a kellemetlen hajak.

Igen nagy baj van a masszázss körül is. Jól, helyesen és eredményesen masszírozni csak igen nagy gyakorlat és alapos anatómiai tudás eredményeként lehet. Ma, amikor sajnos, olyan kevés kozmetikus végez el rendszeres iskolát, részben megfelelő, modern elméleti és gyakorlati kiképzésben, mert ilyen kiképzésben részesülni ezidőszámtal még csak egy-két kozmetikai tanintézetben lehet, hanem ehelyett megelégszenek, hogy egy másik éppolyan rossz, hiányos, nem korszerűen kiképzett kozmetikus nőnél tanulnak, — éppen, hogy elcsajátítanak egy pár masszázsszerű mozdulatot, eltanulnak egy kis kozmetikai halandzsát és már megnyitják a szalont. Vagy még ennnyit sem tudnak, csak valamely kozmetikaszer gyártó vállalat segítségével

indulnak, hogy ennek a szereit árulják.

Az intelligens olvasónak tudnia kell, hogy a helyes s eredményes kozmetikai kezelés ma már csak egyéni alapon történhetik egyénileg összeállított szépségápolószerekkel. És hogy a helyes diagnózist megállapíthassa egy kozmetikus, ahhoz igen alapos, tudományos és praktikus felkészültség kell. Akinek nincsen meg ez a felkészültség, az épp úgy elrontja a páciensét, mint az az orvos, aki éppen csak hogy valahogyan megszerezte a diplomáját, de az egyetem éveit az egyetemen kívül töltötte el. Fényes, ragyogó diplomákat is állítanak ki egyes nagy kozmetikai gyárak, amelyek csak úgy kiabálnak: Académie de Beauté, Akademie descientifique Kosmetica stb. De ezek mind csak frázisok. Komoly iskola és komoly gyakorlat nélkül nem születnek meg a megfelelő szakértelem és az ezzel nem rendelkező ember több bajt csinál a kezelésével, mint jót. Az intelligens olvasónak, ha a kozmetikussal beszél s látni fogja, hogy ez nem az értelemnek megfelelően ösztön és nyíltan fogja azonnal feltárni tudni előtte az alkalmazandó kezelés természetét, analizálni a baj okát és ha látni fogja, hogy eget-földet ígérve, szidja össze többi kollégáit és csak magát dicséri, hogy ő a legnagyobb mester, akkor az ilyenhez alig lehet bizalma. Jó lesz arról is egy kicsit informálódni, honnan van az ő nagy tudása? Ha azután azt látjuk, hogy azonnal, rögtön egy csomó szert akar eladni anélkül, hogy a bőrünket ismerné, anélkül, hogy kezelt volna, akkor úgy vagyunk vele, mint az orvossal, aki anélkül, hogy a beteget megvizsgálta volna, máris felír egy csomó receptet s még azt is hozzá teszi, hogy csak ebben, vagy abban a patikában vásároljuk meg. Viszont, ha látjuk, hogy komoly kozmetikusra akadunk, aki sikereket ér el nálunk, akkor ne gyöztörjük ezer kérdéssel és ne kihozzuk bizalmatlankodással és ne is ettessük a kezelésben, mert minél lassabb és lelkiismeretesebb lesz a szakszerű ápolás, annál biztosabb sikert várhatunk. Egy igen nagy baja még a nőknek, hogy betegesen kíváncsiak és örökre elégedetlenek. Ezért aztán belezuhannak minden új kozmetikai vállalkozásba és szerbe. Ma már egész sereg kozmetikai vállalkozás tisztára a nőknek

Cyklamen 25 Bukarest. Nincs oka levele miatt szégyelnie magát, mert intelligens, modern írás. Hogy olyan részletesen írt, ezt igen helyesen tette, mert minél tökéletesebb képet nyerünk, annál könnyebb a tanácsadás. Ajánra nem kell haragudnia, hogy miatta van görbe orra. Ne feledje el, hogy a tuniszi ghetto igen alacsony termetű hölgyek világghires görbe orrocska díszleg az arcukon, s ez igen vonzó bájt és melegséget kölcsönöz nekik. És ne feledje el, különösen, ami a természetét illeti, hogy egész Kínában és Japánban az évezredek kultúrával rendelkező nemzedékekből leszármazó férfiak csak a kistermetű hölgyekért rajongnak. Minden nő elégedjék meg a maga adott alakbeli keretével és formáival, mert ezekben rejlenek a fő ütőkártyái. A világ olyan, mint egy nagy játéktárlat, amelyben mindenki kijátssza a maga kártyáit, mert mindegyiknek megjön egyszer a nyerési lehetősége. Onnek igen bájos fűs terméte van s legyen nyugodt, el fog jönni az Ön életében is az a férfi, akinek éppen ezek a tulajdonságok fognak a legjobban tetszeni. Általában a hölgyek igen nagy respektussal vannak a férfiak ítélőképessege irányában, pedig nincs erre különösebb okuk. A férfiaknak csak nagyon elenyésző százaléka az, amelynek fogalma van az igazi női szépség mibenlétéről, azok pedig, akik ezt értik, mint komoly férjjelöltek úgy sem jöhetnek számításba. A jó férfiak ama férfiak közül kerülnek ki akiknek nincs idejük komoly nőszépszeti tanulmányokat folytatni. Ezek legfeljebb csak a jól, vagy rosszul ápolat, a higiéniás nő és a nem higiéniás asszonyt tudják megkülönböztetni. Ebben a tekintetben viszont minden férfi orra kitűnő! Az orrvörös-

„A pattanások és miteszerek teljesen eltűntek“

írja egy vevőnk, aki el van ragadtatva
a Lotion Faciale Scherk hatásával

**Lotion
Faciale
Scherk**
Scherk arcviz

Uvegek a Lei 60° 100°
160° 300° 475°

Vázérvérviselet "Excelsior" Calea Mosilor 78 București

erre a rossz tulajdonságára alapítja létjogát. Csak egészen rövid időre alakul meg, tudva azt, hogy egy pár ügyes hirdetés után a tisztá kíváncsiság minden nőt elhajt hozzá, s megelégszik azza, ha ezt a kíváncsiságot lefoglalja.

Igen sok nőt megteveszt a blöff. Ez megmutatkozik a nagyszerű kiállításban. A kiabáló színekben. A sok talmi-aranyban és ezüstben s ragyogó papírszövetben, papírmasszázorokban, amely-lyen ilyen nagyszabású kozmetikai szalonok berendezetve vannak. Egyes gyárak eladó szerkezetek ezek, amelyek komoly kozmetikai kezelésekre sohasem gondolnak, hanem csak pompásan adjusztált méreg drága kozmetikai szerek eladására.

Óvakodni kell továbbá az igen nagy reklámmal fellépő, rendszeren külföldről jövő kozmetikai operatőröktől. Ezek horribilis honoráriumok ellenében igazitanak meg orrokat, varrnak fel melleket, tüntetnek el ráncokat, stb. Rendszeren nagyon rosszul. De később semmit sem lehet tenni ellenük, mert ma ebben, holnap amabban a nagyobb városban tűnnek fel.

Kozmetikai üzenetek

seget illetőleg már gyakran adunk tanácsokat. Szíveskedjék azokat uja átolvasni. A miteszereket nem szabad ki-nyomkodni, hanem csak kimasszírozni zsíros krémmel. Ami az archörét illeti, tessék továbbra is rendszeresen kezelni éjjel zsíros krémmel, nappal pedig a pu-de alá szárazkrémet feldörzsölni. Már-kákat itt nem ajánlunk. Talán még sem ártana egyszer felkeresnie egy kozmeti-kust. A miteszereket természetesen csakis meleg uton lehet eltávolítani. Elő-ször jól gőzölni, vagy sugározni s azután eltávolítani, majd a pórusokat jéggel való masszírozással, avagy alkoholos dörzsöléssel összehuzatni. Orrformáját illetőleg, hogy esetleg tulerős görbesége ne legyen annyira szembetűnő, hordhat sikkes, modern formájú szemüveget is. Ma már ez általános divat és senkinek sem áll rosszul, ha a kiválasztásánál vi-gyáz az ízlésségre. Az üveg erősségét, persze orvosnak kell megállapítania. Nehogy könnyelmű legyen, mert szak-szerű előírás nélkül könnyen elronthatja szemét.

Brassóvidéki gyógyszerészné. Leírása alapján az a véleményünk, hogy nem is rossz a bőre, csak mint gyógyszerészné tulsokat foglalalkozik magával és így ál-landóan nemcsak az arcán, de a testén is, ahová csak néz, újabb és újabb szépség-hibákat fedez fel. Tessék az arcát egy pár hétig csakis egyszerű sebbenzinnel tisztítani és semmiféle krémet nem hasz-nálni. Erre azért van szükség, hogy va-lójában lássa és újra felfedezze termé-szetes archörét. Csak ha tapasztalni fogja, hogy archöre a normálnál zsírosabb, csak akkor szabad bizonyos kezelésre gondolni. Ha nem, elégedjék meg nap-palra száraz krémével és erre tegye rá a pudert, de csak akkor, ha az utcára

megy, tehát ki a levegőre. Szobában sem nappalra, sem éjjelre ne tegyen semmit normálisan zsíros archörére. Leg-feljebb egy kis festő pudert, ha külön-ben nagyon sápadt és ezt is többször tá-volítsa el napközben és újat rakjon fel. A szemkarikák oka az Ön lelkivilá-gában fekszik. A szem alatti és szemkör-nyéki ráncok ellen alkalmazzon pakolá-sokat. Kísérlelje meg arcát naponként egyszer felváltva egészen meleg és hi-deg mosásokkal izgatni, ez többet ér, mint az esetleg helytelenül alkalmazott, laikus masszáz. A hajregenerátort biz-tosan rosszul alkalmazta. Ami a hajeltá-volitót illeti, hasonló készítmények van-nak, de ezek csak abban hasonlítanak az amerikaihoz, hogy szintén meleg uton kerülnek alkalmazásra, meg talán, hogy egy némely haj általuk is kijön. De a valódi amerikai hajeltávolítót több szer összeműködése jelenti, amelyek nemcsak a hajeltávolítást végzik, hanem egyben rögzítik is a hatást, majd meg-nyugtadják a bőrt, sőt finomítják. Együt-tes biológiai, fiziológiai és kémiai ha-tásról van szó. Magassarku cipője he-lyett viseljen inkább alacsony, lapos-sarku cipőket és akkor nem kell betét. A láb megvastagodása is onnan származ-ik, mert nem a talpán jár jelenleg, ha-nem a sarkán és ezáltal lába állandóan meg van erőltetve. Ami melleit illeti: hideg vízzel való mosások reggel és este, azonkívül mély lélegzések régi hindu-módra, ritmusban és magasra kihuzott testtel, kifeszített mellkassal.

Dedoista, Csernovic. Ha a Montessori-iskolába jön, szívesen látjuk. Bécsben különböző női és diáklányotthonokban igen jutányosan lehet teljes ellátást kapni. Így az evangélikus diáklányotth-on már havi 100 schillingért, a Sophie katolikus diáklányotthon havi 120 schil-lingért és a Schweitzerheim havi 130 schillingért minden komforttal együtt ad panziót.

G-né, Előpatak. Tessék mintát küldeni és ha tényleg olyan soványító ereje van annak a viznek s ráadásul az egészségre is hasznos, mi igen szívesen fogjuk aján-lani.

Ilonka. Leveléhez nem csatolt válasz-bélyeget. Tessék Ilse Várady, Wien I. Kärntnerstrasse 21 címre küldeni nem-zetközi válaszkupont mellékelve, amely minden postán kapható.

Otthoni kényelem

Nemcsak a nőknek kell otthon ügyelmük arra, hogy rendesen legyenek felöltözve, hanem a férfiaknak is. Erről külön beszélni ma már nem is kell, annyira természetes. Mióta a pizsama divatba jött, és átment a szükséges változásokon, hogy még és még jobb és szebb és kényelmesebb legyen a viselője számára, azóta — ezer bocsánat! — a férfiakra is azt lehet mondani, hogy csinosak lettek reggeli öltözködben.

A pizsama meglehetősen nehezen hódított, mint hálórúha. Hosszu nadrágban nem mindenki aludt szívesen, mondván, hogy kényelmetlen az a hosszú két cső a pihenni és lélegzeni kívánó testen, a néha fantasztikusan elnyúló vagy összehúzó lábakon. Most már csakugyan kevesen viselik hálórúhának a hosszú pizsamanadrágot, — a modern humoristákban annyiszor elátkozott napnali nadrág kényelmetlen éjszakai mását — s így a hosszú nadrág csak reggel jut szerephez, amikor az ágyból kilépve felhúzzák. Éjszakára a rövid nadrág (short) viselése válik egyre általánosabbá. Ez a ruhadarab nagyon gyakorlati és kényelmes, mert a beleszűrt elasztikus csukás minden hajlásban követi a test alakját s teljesen szabad és kényelmes mozgást biztosít.

A pizsamakabátot is igyekeznek folyton újabb és újabb formában szabni, hogy fekvés közben minél kényelmesebb legyen. Az ideális férfi fehérneműdivatban legkedveltebb formák egyike a meglehetősen hosszú pizsama-kabát, amely jobboldalt három gombbal csukódik. Ez a forma egészen magasan zárt és gallértalan. Baloldalt a szív fölött, zseb ékeskedik, a pizsama alapszínénél sötétebb, himzett monogrammal. Derékban laza, csokorra kötött övet hordanak.

Érdekes és egészen új forma az, amely a kabát csukása előtt és közepén van s amelynek a gallérja olyan, ahogyan a divatos ingek gallérja készül. A gallér alól az ilyen pizsamánál két kis sálvég buvik elő, amit nappalra úgy lehet megkötni, mint a szmokingnyakkendőt. Ha ehhez a pizsamakabátot felveszik a hosszú nadrágot, akkor teljesen előírásos az öltözködés otthoni használatra. Ezt nemcsak a férfiaknak, hanem a háziasszonyoknak is jó tudni.

Sokan — főleg téli időben — változatlanul viselik a pizsama fölé az otthoni köpenyt. A férfiaknál tulajdonképpen ez a ruhadarab az, amely a nőknél a pongyola. Aki nagyon törődik a ruháival, az mindig a pizsamához hangolja a háziköpenyét. A legtöbb férfi azonban csak egyet, legfeljebb kettőt készített magának ebből a ruhadarabból és ezt az egyet, vagy kettőt úgy választja ki, hogy színben ne üsse a pizsamái színét. A férfi házi ruhát gyakran kétoldalasán is csináltatják. Ilyen esetben a házi ruha egyik oldala kockás vagy mintás, a másik pedig egyszerű. A kihajtott a kétoldalas köpenynél mindig az ellenkező oldal anyaga. Ha például barna a külső szín, akkor a rever elárulja a belülről kihajlao kockás anyagot.

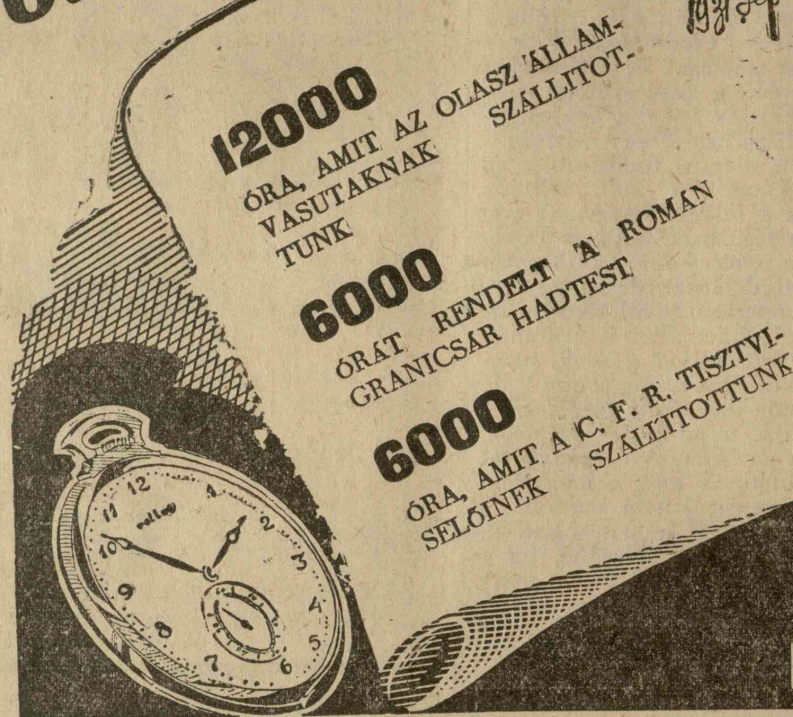
Változatlanul divatos maradt a rövid házikabát is. Ez a ruhadarab azonban csak akkor kerülhet sorra, amikor a férfi mincs teljes reggeli vagy esti kényelemben, hanem a kabátot kivéve utcai ruhában van. A házikabát az utcai ruha kabátját akarja kinélni, emellett pedig szabadabb, könnyedebb mozgást engedélyez.

Aki a háziköpenyét is teljesen egybe akarja hangolni a pizsamájával, készíttesse a köpenyt ugyanabból az anyagból, miből a pizsamája készül. Így aztán négy részből fog állni a házi öltözködés. Alváshoz szükséges a pizsamakabát a rövid nadrággal, reggelre a rövid nadrág fölé (vagy helyett) a hosszú nadrág jut szerephez és a pizsamakabát a hosszú köpeny kerül. Ilyen esetben persze mosóanyagból kell készülnie az említett négy darabnak, különben túl vastag volna az öltözködés. Az már túl nagy luxus volna, hogy minden egyes pizsamakészlet négyrészes legyen, ennél fogva a legtöbb férfi inkább azt a megoldást választja, hogy a pizsamája mosóanyagból készül és három részből áll, a reggeli köpeny pedig valami szebb és komolyabb anyagból kerül ki.

A VIZSGÁLÓBÍRÓ ELŐTT

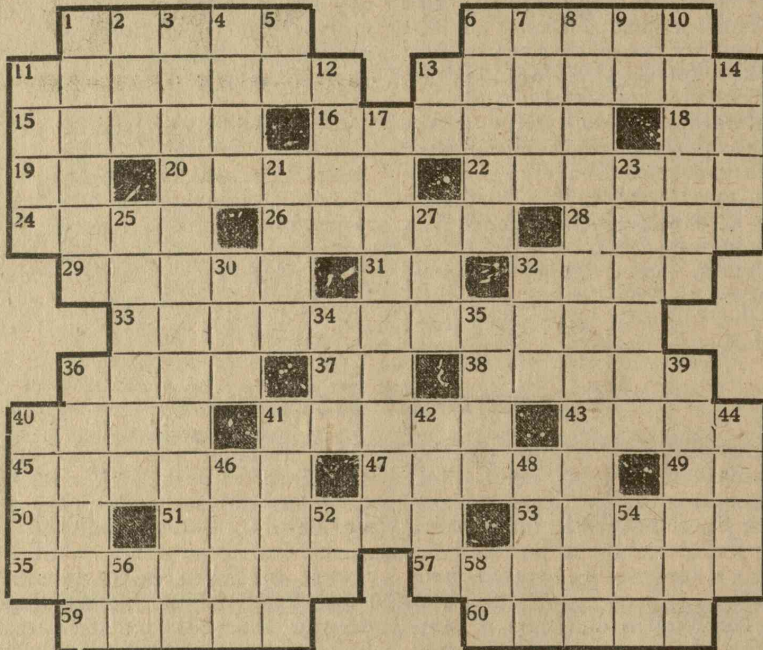
— Háromszor egymásután következő éjszaka tört be ugyanabba a divatruházba. Vallja be szépen, mit lopott el?
— Csak egyetlenegy ruhát loptam a feleségemnek, de kétszer visszaküldött hogy cseréljem ki.

A legjobb bizonyítvány...

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. Pergolett, futóval borított sátor. 6. Török-tatár néptörzs Észak-Szibériában. 11. Orosz tábornok, a fehér hadsereg vezére. 13. A feleségének Józseffel, valami tetlimetkije volt. 15. Nemes gáz. 16. Fizetésnél kellemes, házibérenél nem. 18. 501. 19. Igeköte. 20. Egyike a legjelesebb német humoristáknak. 22. Birói határozat. 24. Elektromos pólus. 26. Függes: diáknelyven iskolakerülés. 28. Részvény „beceneve”. 29. Olasz város. 31. Száj, latinul. 32. Rovar, átmeneti állapotban. 33. Nagysikerű amerikai háborús film volt. 36. Állj! 37. Mutatónévmás. 38. Rabló; Petőfi írói álneve. 40. Határváros. 41. Manór, Birmingham külvárosa. 43. Ceruza. 45. Ez tartja egybe a ruhát. 47. Lantos költő a görög mondában. 49. Kettő, franciául (fon). 50. M-el: állami intézmény. 51. Elszakított vármegye. 53. Ó-görög szobrász. 55. A leggyakoribb mangánásvány, más néven: pyrolusit. 57. Híres japán orvos, ő fedezte fel a sárgaláz szérumát és korszakalkotó felfedezése van a tábesz és a paralizis körül is. 59. Erzsébet egyik beceneve. 60. Lupa: amerikai filmsztár.

Függőleges sorok: 1. Lehuz. 2. Északi vármegye. 3. Vértanúhalált halt olasz tudós és filozófus. 4. Tengeri robbantásra használt hadiszser. 5. Igen, olaszul. 6. Julcsa. 7. Az összeg, amellyel játszunk (névelővel). 8. Szegény tenyész nyulak tud-

mányos sorsából keletkezett mondás. 9. Indián csatakiáltás. 10. Belga festő. 11. Csapadék. 12. Bibliai hegy. 13. „tronius (a Quo Vadis regényhőse). 14. Spanyol női név. 17. A magából másoknak is való juttatás. 21. Eppen hogy. 23. Római törvénytörő, szenátorok kísértője. 25. Szónok, latinul. 27. Kártyafigura. 30. Égitest. 32. Eladásnál valaminek az értéke. 34. Igen, angolul. 35. Diadalt, születésnapot (ige) 36. Voksol. 39. Olasz szigetgyarmat (fon). 40. Csoány. 41. Indiai király, a buddhizmus buzgó terjesztője. 42. Északafrikai kikötőváros. 44. A nyakára valakinek. 46. Fán vannak. 48. A legnagyobb mezőgazdasági egyesülés monogramja. 52. C. Ö. 54. Szekke... balta. 56. R. S. 58. Valakit bajtól, veszélytől óriz.

A megfejtésekből beküldendő: a vízszintes: 1, 11, 15, 28, 40, 57 meg a függőleges: 2, 8, 11, 25, 40 és a 48-as szavak.

A B. L. december 2-án megjelent számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Mondottam ember, küzdj és bizva bízzál. 28. Esőköpeny, 42. Ismeretes. Függőleges sorok: 1. Mindenki gyanus nekem, aki él. 25. Fekete bőr. 34. Ladogató.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett Piroka, Roznay Magda, Szigethy Péter, Bólyai János, Cséka Gyula, Bedő Mária, Nagy Elek, Bucs József, Makkai Kálmán, Büchspanner Emil, Charap Béla, ifj. Göllner Béláné, Botos

Béla, Tarsay Ernő, Balogh Miklós, Portik János, Málczanek Rózsi, Szántó Lucia, Hervay Zoltán, Kozma Tiborné, Klein Zoltán, Gidő Irén, Gábor Terike, Márton János, Vintila István, Rónai Katóka, Raftu Leontina, Balló Zoltán, Jakab Margit, Mayer András, Varga Endre, Fodor József, Kovács Domokosné, Reich Paul, Schmidt Piroka, Lénárd Ferenc, Löbl Oszkár, Nagy Aranka, Német Ferencné, Strul Nusi.

E heti nyereménykönyveinket sorsolás után a következők nyerték:

1. Charap Béla, Galócás.
2. Málczanek Rózsi.
3. Balló Zoltán, Brassó.

KI TALÁLTA FEL AZ ÍRÓGÉPET?

Eddig úgy volt, hogy amerikai ember készítette elsőnek 1818-ban az írógép modelljét. Akkoriban is felfelmerült a fajta találmányok. Így például Aliprandi páduai tanár megállapította, hogy az olasz Conti Pietro már 1823-ban egy gépet szerkesztett meg, amelyet tachográfának neveztek el. Egyik honfitársa 1828-ban a gép modelljét és leírását Párisban is küldte. Ennek az írógépnek már acélbetűi és billentyűzete is volt, míg az előző találmányok csak egyetlen egy billentyűből állottak. Függetlenül mindezekről, 1864-ben egy Mitterhofer Péter nevezetű ember is feltalálta Tirolban egy írógép modelljét.

KÖSZÖNÉS — DERÉKSZÖGBEN

Otthon a japánok nekünk furcsának tetsző módon üdvözlnek egymást. Ha ketten az utcán találkoznak, felsőtestüket lassan és ünnepélyesen derékszögig előre hajtják és ezt a mozdulatot, amely mint ha testgyakorlás volna az utcán, néhányszor megismélik. Mindig az előkelőbb, a nagyobb rangú emelkedik fel elősnek. Ha a rangjuk egyforma, vagy tisztázatlan, akkor baj lehet. Mindegyik a másiknak előlegezi a nagyobb rangot és mindketten nagyokat pislogatva, derékszögben figyelik egymást, míg végre valamelyikük mégis megunja a dolgot. Rossz nyelvek azt beszélnek, hogy egyszer két telivér konzervatív japán ember oszpa udvariasságból éhenhalt ebben a derékszögi állásban. Ha külföldről hazatérő japánok európai módon a felsőtest meghajlítása nélkül, egyenes tartással próbálnának köszönni, ezen mindenki megütköznék.

NŐI SZIVAR AMERIKÁBAN

Amerikában egy új szivarfajtát hoztak forgalomba, melyet elsősorban a nőknek szántak. Az új szivar vékony és könnyű. Egyik amerikai női folyóirat azt írta ebből az alkalomból, hogy a modern nőhöz sokkal jobban illik a szivar, mint a cigarett. Norma Shearer, a híres filmsztár, az új szivar forgalombahozatala óta felhagyott a cigarettázással és csak ezt a szivart szívja.

Arcosa

Kizárólagos női kabát
és ruha áruház

női kabátok

a legnagyobb választékban, a
legolcsóbbtól a legfinomabb
kivitelben

Szővet- selyem-
délutáni- és estélyi-
ruhák

a legújabb párisi
modellek után

OLCSÓ ÁRAK

BUKAREST. Calea VICTORIEI, 33
Casa Frascati — Telef. 3.64.67.

Rádió-műsor

Vasárnap, december 16.

BUKAREST: 18: Szórakoztató zene, 20: Előadás. 20.20: Hglem. 20.45: Heti szemle. 21: Chopin-művek zongorán. 21.30: Dsezz. 22.25: Dsezz két fuvalán. 23: Hírek 3 nyelven. 23.25: Hglem. BUDAPEST: 10.15: Hírek. 11: Prot.istentisztelet. 12: Szentmise. 13.30: Beethoven-hgv. 15: Hglem. 16: Mezőgazdák. 16.50: Gordónka hgv. 18: Hangos hradó. 19.15: Szalonzene. 20: Csevegés. 20.30: Sport. 20.40: Operettek. 22: Cigányzene. 23.10: Hírek. 23.30: Dsezz. 0.15: Szalonzene. VARSÓ: 18: Kórus. 19: Hangjáték. 20: Flamand és német orgonazene. 20.35: Hglem. 21: Lengyel dalok és táncok. 21.50: Hglem. 23: Hglem. 23.15: Hangjáték. 23.50: Táncczene. 0.05: Táncczene. BÉCS: 17.45: Fuvós-hgv. 20.20: Liszt Ferenc: 2-es számú A-dur hgv. zongorára és zenekarra. 20.50: Beethoven-hgv. 21.55: Zenei est. 23.05: A bécsi szimf. esti hgv. 0.50: Táncczene.

Hétfő, december 17.

BUKAREST: 18: Mozartról. 18.15: Kamarazene. 18.45: Mozart-hgv. Figaró házassága. Varázsfuola. Szóktetés a színhályból. 19: Hírek. 19.20: Zongora hgv. 20: Előadás. 20.20: Modern zeneszerzők. 20.45: Előadás. 21.05: Liszt-zene zongorán. 21.45: Előadás. 22: Dalhgv. 22.20: Sramli-kvartett. 22.50: Hírek 3 nyelven. 23.15: Vendéglői zene. BUDAPEST: 7.45: Torna, hglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.40: A háziasszony órája. 16.55: Goudon: Margarethe című operája. 20.45: Csevegés. 21.15: Hanglemezek. 21.40: Hírek. 23: Zenekari-hgv. Rossini: Regina. Csajkovszkij, Saint Saens, Offenbach, Muszka művek. 0.10: Német előadás. 0.30 Cigányzene. VARSÓ: 21: Zenekari és dalhgv. Balleti-zene, intermezzók, áriák, indulók. 22: Kórus, a 17-ik század kamarazenéje. 23: Hanglemezek. 23.15: Táncczene. 23.35: Táncczene. 0.05: Táncczene. BÉCS: 17.10: Citera-koncert. 18.45: Koncertóra. 20.20: Mozart: Così fan tutte, komikus opera. 23.50: Szórakoztató zene. 0.50: Táncczene.

Kedd, december 18.

BUKAREST: 18: Hanglemezek. 19: Dsezz-fuvalán. 19.15: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.20: Kamara zene. 20.45: Előadás. 21.05: Zenekari és hegedűhgv. Gluck-Gevaert, Mendelssohn. 22: Előadás. 22.15: Glasunov 4-es S-dur szimfóniája. 22.50: Hírek három nyelven. BUDAPEST: 7.45: Torna, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05:

Szórakoztató hgv. 14.30: Az állásnélküli zenészek hgv. 15.40: A konyha órája. 17.10: Az asszonyok órája. 18: Csevegés. 18.50: Magyar zongora-zene. 19: Előadás. 19.20: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20: Kórus kántáték. 22.45: Hírek. 23.05: Cigányzene. 23.40: Valcer-hgv. VARSÓ: 19.15: Mozart: Oboa, klarinét, kürt és fagott kvartett. 20: Kardal. 20.30: Hanglemezek. 21: Lehár: Kék mazur operettje. 23.15: Hanglemezek. 23.50: Hanglemezek. 23.40: Karácsonyi a léngyel zenében. Német előadás. 0.05: Hanglemezek. BÉCS: A voralbergi adóállomás megnyitása. Négy zeneegylet közös hgv. 22.15 A bécsi szimfónikus európai hgv. 23.55: Hanglemezek. 13: Ausztriai harangok.

Szerda, december 19.

BUKAREST: 18: Szórakoztató hgv. 19: Hírek. 19.15: Zenekari hgv. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek operettek. 20.45: Előadás. 21.05: A 18. század cimbalomzenéje. 22: Előadás. 22.15: Szalonzene. BUDAPEST: 7.45: Torna, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: A háziasszony órája. 17.10: Diákok órája. 18: Kórus. 19: Olasz nyelvlecke. 19.35: Dsezz. 20: A munkások órája. 20.50: Dalok és áriák. 21.10: Három egyfelvonásos. 22: Hírek. 22.25: Az Operaház zenekarának hgv. Mozart: Figaro házassága, nyitány. Debussy: Suite, Bartók: Erdélyi táncok. 23: Hírek. 23.45: Szórakoztató hgv. VARSÓ: 19.15: Könnyű zene. 20: Duettek. 20.30: Hanglemezek. 21: Könnyű zene és szonok. 22: Chopin-művek zongorán. 22.50: Eszperantó-előadás. 22.40 Lengyel dalok. 23: Hanglemezek. 23.15: Táncczene. 0.05: Táncczene. BÉCS: 20.20: Katonazene. 21.40: Hangjáték. 22.40: Kamarazene. 23.20: Eszperantó külszolgálat. 23.50: Dsezz hgv.

Csütörtök, december 20

BUKAREST: 18: Szalonzene. 19: Hírek. 19.15: Szalonzene. 20: Előadás. 20.30: Halévy: A zsidónő c. operája. A szünetben: Hírek három nyelven. BUDAPEST: 7.45: Torna, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Hegedű és zongorazene. 15.40: A háziasszony órája. 17.10: Fiatalok órája. 18: Mezőgazdák. 18.50: Hanglemezek. 19: Angol nyelvlecke. 19.50: Cigányzene. 20.20: Csevegés. 21: Bach: Karácsonyi oratórium. 23.15: Hírek. 23.55: Szalon és dsezz zene. 0.15: Cigányzene. VARSÓ: 16.45: Könnyű zene és szonok. 17.35: Francia nyelvlecke. 17.50: Hangjáték. 18.50: Levelesláda. 19: Mezőgazdák. 19.15: Hanglemezek. 20: Mandolinhgv. 20.50: Hanglemezek. 21:

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

Könnyű zene. 22: Szymanovszki-hgv. 23: Hanglemezek. 23.15: Táncczene. 23.35: Táncczene. 23.45: Angol csevegés. 0.05: Táncczene.

BÉCS: 17.40: Konzert-óra. 18.20: Osztrák karácsonyi képek. 20.20: Áriák és duettek. 20.50: Szláv hgv. 22.40: Brodzky Miklós: A szerelmes királynő c. operettje. 23: Orgonazene. 0.15: Táncczene.

Péntek, december 21

BUKAREST: 18: Szórakoztató hgv. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hgv. 20.20: Wagner-hanglemez. 20.45: Előadás. 21.15: Szimfónikus hgv. Csajkovszkij—Strauss, Borodin. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Hanglemezek.

BUDAPEST: 7.45: Torna, 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.50: A postások hangversenye. 15.40: A háziasszony órája. 17.10: Diákok órája. 18: Orvosi előadás. 18.30: Dsezz. 19: Sport. 19.15: Hegedűzene. Bach: Air, Beethoven: Menüett. Bach: Adagio. 19.55: Csevegés. 20.10: Külpolitikai szemle. 20.30: Közvetítés az Operaházból. 23.50: Cigányzene. 24: Hanglemezek.

Varsó: 16.45: Könnyű zene. 17.45: Betegeknek. Reger: Brácsa, hegedű és gordonka trió. 19.15: Beethoven szoná-

SPORT

A HUNGÁRIA, BOCSKAI VEGYES
NAGY GYŐZELME
FRANCIAORSZÁGBAN

Lens: Hungária, Bocsikai vegyes—Racing Club Lens 7:1 (3:0).

A magyar csapat elsőrangú játékot mutatott be. Turay (5), Sas (2) Telcki és Szabó III a gólszerzők. A Racing Lens a francia második liga vezető csapata.

UTOLSÓ MÉRKŐZÉSEN
KIS VERESÉGGEL FEJEZTE BE
ANGOL TURAJÁT AZ AUSTRIA

London: Stoke City—Austria 1:0 (1:0). A bécsi csapat befejezte angliai turáját, amely a következő mérleggel zárult: 1 győzelem, 2 döntetlen, 2 vereség 6:7 gólaránnyal.

KÉT BÍRÓ — EGY MÉRKŐZÉSEN

Az angol szövetségnek régi terve, hogy kísérletet tesz azzal az új rendszerrel, hogy két bírót vezesse a mérkőzést. Január ötödikén lesz a „több szem többet lát” elv alapján az első ilyen kísérlet. Mindegyik bírónak csak egy térfelent bírósága. Így jobban tudja követni a labdát. A kísérletet — amely, ha beválik, általánosítják — nagy érdeklődés kíséri.

A bukaresti rádió részletes magyarázatot küldött Athénbe, hogy amiért ott nincs rádióállomás, azért még lehet közvetíteni telefonkábelben a mérkőzéseket. Remélik, hogy a válasz mielőbb megérkezik.

A következő négy évre kiosztott a világbajnokságok rendezését a nemzetközi szövetség. 1935 Belgium, 1935 Németország (olimpia) 1937 Franciaország, 1938 Olaszország lesz a jégheki világbajnokság színhelye.

Bécs válogatott csapata erdélyi turán. A bécsi Sporttagblatt közlése szerint Bécs válogatott csapata négy mérkőzésből álló romániai turára jön. Karácsony első napján Kolozsvárt játszik (ha lesz jég) második és harmad napján Bukarestben, 28-án és 29-én valószínűleg Csíkszeredán és december 30-án Cernoviban.

Vasárnap: az országos amatőr bajnokság döntője Bukarestben. Az országos amatőr ökölvívóbajnokság döntőjét vasárnap tartják meg Bukarestben. A dön-

LUMBAGO
NYAKSZIRTMEVEDEÉS
MELLKASNYILALÁSOK
hamarosan elfűnnek, ha egy

THERMOGÈNE

kötést alkalmazunk.
Revulsiv és fájdalomcsillapító vatta, mely a tüdő és bronchiák vértódlását megátolja.

Kapható az összes gyógyszer-tárakba és drogériákba.

ták. 20: Könnyű zene. 21.15: Filharmónikus hgv. 23.30: Szavaltatok. 23.40: Hanglemezek. 0.05: Táncczene. BÉCS: 21: Schmidt: Fredigundis c. operája. 0.10: Szórakoztató hgv. 1.15: Cigányzene Pestről.

Szombat, december 22.

BUKAREST: Román népzene. 19: Hírek. 19.15: Román népzene. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 20.45: Előadás. 21: Dalok. 21.25: Levelesláda. 21.45: Dsezz. 22.45: Bécsi zene. 22.45: Hírek három nyelven. 23.10: Éjszakai hgv.

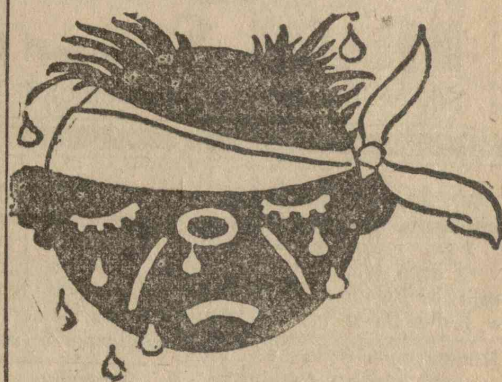
BUDAPEST: 7.45: Torna, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szórakoztató hgv. 13.50: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.40: Asszonyok órája. 18: Előadás. 18.25: Szórakoztató hgv. 19.45: Hanglemezek. 21: A tücsök. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Dsezz.

Varsó: 18: Japán dalok. 18.20: Zongorazene. 19.15: Szonáta. 20: Hanglemezek. 21: Könnyű zene. 22: Zenekari és dalhgv. 23: Hanglemezek. 23.15: Zenei rejtvények. 23.35: Táncczene. 0.05: Táncczene. 1: Táncczene.

BÉCS: 17.40: Fuvószene. 19.25: Népdalokat tanulunk. 20.15: Kórus. 21: Karácsony. 23.20: Táncczene. 0.45: Hanglemezek.

tőbe a következő párok kerültek: Légsúly: Panitescu (Havasalföld)—Panitescu (Dobrudza). Bantamsúly: Osea (Havasalföld)—Florescu (Moldova). — Pehelysúly: Smolinschi (Moldova)—Gilice II (Bánát). — Könnyűsúly: Tóth (Bánát). — Cotidis (Moldova). — Weltersúly: Banescu (Moldova). — Constantin (Havasalföld). — Középsúly: Bulandra (Dobrudza)—Brucher (Bánát).

Kisközépsúly: Bükkös (Erdély)—Lunga (Bánát). — Nehézsúly: Stanescu (Bukarest)—Drac (Bukovina).

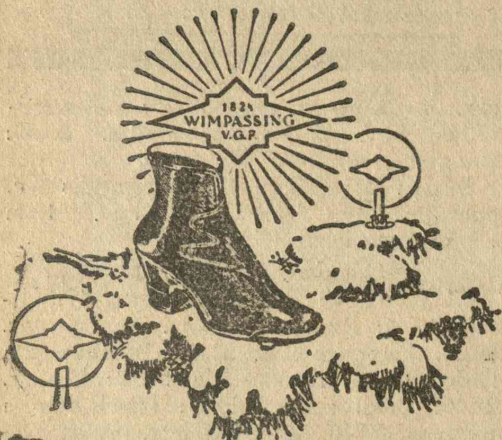

GRIPA

és az összes velejáró kellemetlenségek: mell-, hát- és fejfájások, ideges zavarok és a láz, oly szerrel gyógyítandók, amely mindezekre ható csökkenti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtítja az idegeket. E teljes hatásképesség csak egyetlenegy gyógyszerben van meg és ez az

NEURALGINE JURIST

Az okos ember jelszava:
Minden eshetőségre készen,
PRIMEROS a zsebben!

WIMPASSING

Szerkesztői üzenetek

K. D. és Fiai, Szatmár. A levelükben megnevezett aradi pénztézet kiegészített betétesével, az alábbi feltételek szerint: 40 százalék, a mely 15 félév alatt fizetendő s az első részlet 1934. december 15-én esedékes. E feltételeket a betéteseknek több, mint a fele elfogadta, tehát az törvényes keretek között mozog.

Z. József. A kért cím a következő: Partidul Maghiar București, str. Clemenceau 11.

Kardcsak
Probálják ki
a
Picolo

27 s 28 sz
borotvát
Kapható

Giovanni
Chinese
BUCUREȘTI
Str. Carol 24.

Eredeti MÁV.

(Magyar Államvasutai)
legújabb típusu

önbeállós-golyóscsapágyvas
acéramás cséplőgépekre

és hozzávaló üzemgépekre igen olcsó
árak mellett, rendeléseket már most
felvesz jövő évi szállításra a romániai
vezérképviselő, az

„Industria-Economia”
Kereskedelmi és Ipari Rt.

Timișoara, Str. I. C. Brătianu 34 (uj sz.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésekor 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpeldányt nem adunk.

KARACSONYRA

STANDARD.
MINERVA.
ORION.
LUMOFON

super rádiókat vegyen a legkedvezőbb
téli feltételekkel

BRAUN S. cégnél Brassó,
Str. N. Titulescu (v. Tehénpiac) 7. Tel. 886.

Vétel-eladás

Veszek csokoládemassza-gépet és öntő formákat. Transilvania csokoládégyár, Timișoara B-dul Carol 71. 16618

Mindenemű téglá és cserepártó gépek, valamint legújabb típusú cserépszállító automatikus kocsi és elevátorok eladó. Hercules R. T. Dicioșanmartin. 16643

Eladó Hoffer és Schrantz nyolcszáz cséplő 17 lörös Ganz motorral. Cím: Fiókkiaó Tg.-Mureș. 16637

Allást nyer

Hentesárak és huskonzervek (konzerv sonkák) elhelyezésére helyi képviselőket keres. „Husipar Cluj” jeligen a kiadó továbbít. 16641

Vegyes

Bőrkabátját még ma tegye postára! 200 lejért újrakészítve visszaküldi. Amíg bőrkabát-szabó. Timișoara str. Joan Ghica 14. 15332

Bukarest

„Lombard” str. Sft. Jonica 11. fizet a legmagasabb árat aranyért és mindennemű ékszerért. Pénzt folyósít azonnal mindennemű értéktárgyra.

Gallérokat, keményinget, férfi- és nőruhákat szépen szakszerűen mos, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Kozmetikusnő bécsi diplomával, elsőrendű arckezelések, gyögmasszázsok, pedikűr, fűrdő. Manhardt Irma, Bukarest, Str. Luterana 21. Scara B. Parterre. 21112-b Alex. Lahovari 33. I. em.

Házi készítésű cérna- és gyapjú-harisnyák, férfi zoknik, férfi sportharisnyák, meleg férfi-, női- és gyermek-harisnyák, stucnik, karman-tyuk, általában mindennemű harisnyák kötését és stoppolását vállalom, esetleg hozott anyagból is. București I. str. Căzărnei 2. prin Antim. 21257-b

Minden magyar könyvvujdon-ság a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyvkereskedésben, București, Cal. Victoriei 5. 283-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel. 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Roșetii 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

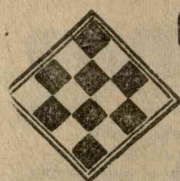
Paplan és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdíszítési cikkek szolid árakban. Luxor, C. Victoriei 50. Pasajul Imobiliár. Cégtulajdonos: Szűcs D. 21295-b

Székény-pathefon, gyönyörű kivitelben, lemezekkel eladó. Ára 2000 lej. Rózsahegy, Mantuleasa 36. 21296-b

Felvezetek tanulóknak két 15 éves, négy elemű végzett magyar fiút kocsioktató műhelyembe négyévi teljes ellátással. Kövér Márton, Bukarest, Bdul Basarab 14. 21295-b

Bőrkabátját tartósan, szakszerűen, garantálva csakis „Börtechnikus” festi újra. București, str. Mirăslău 14. (Le-măitre) Tramvai 1-7. 21294-b

A HAZIUKRASZAI KEZELŐ KÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félévazon kötésben 40 lej.

GÜTERMANN-FÉLE
varró- és
gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlő értékű a nyerselyemmel.

A varróselyem tiszta szelyemből készül.
A varróselyem színtartó.
A varróselyem ellent áll az időnek.
A varróselyem fénye természetes.
A varróselyem több mint 600-féle színben készül.
A varróselyem olcsó.
A varróselyem puha, elasztikus és a varrónál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.
A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapjú- vagy szelyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk.

Figyelem! Jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva.
Ne takarékoskodjék a varrónál.

A varróselyemnek nincs párja.

Használjon tehát GÜTERMANN varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S.A.
Románia, București.

Fabriksniederlage

Reisverschlüsse „Wupp” für Strick- und Wirkwaren, Lederwaren, Schneeschuhe, Herren- und Damensportkleider in allen Ausführungen von 8 c/m bis 45 c/m in allen gangbaren Farben ständige großes Lager Stahl- und Eisenstecknadeln Grifon in Kilo, Mäppchen und aufgesteckt in Karton, Nickelwaschknöpfe für Tricotagen, Metallmodeknöpfe aller Art Goldknöpfe, Ankerknöpfe, Hochmode Galalitknöpfe, Schnallen und Schliesen, Trocasknöpfe, Perlmutternknöpfe und Schnallen „Athene” A. G. Arad, Metallmodeknöpfe u. Schliesen für Tricotagefabriken etc liefert prompt vom Leger zum allerbilligsten Tagespreis.

RECOMET, ARAD,
Strada Meșianu 1.

Méhészet gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal ára 120 Lei
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassói Lapok Könyvosztályának
kiadásában megjelent

könyvnaplárak

minden könyvkereskedésben és minden újság-elárústónál kaphatók.

Nagy Regelő Naptár Lei 25
Családi Naptár „ 25
Kis Regelő Naptár „ 12
Gazda Naptár „ 12

Előjegyzési naptár „ 20

Viszonteladónak megfelelő árkedvezményt adunk.

Bukarestben naptáraink minden újságelárústóhelyen kaphatók, valamint a Bukaresti Lapok kiadóhivatalában Calea Moșilor 59, Cosmopolis hírlapiroda, Calea Griviței 10 és Ig. Hertz könyvkereskedésében Calea Victoriei 5 szám alatt.

A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Hátfájdalmak.

derékfájdalmak, ischiás, reuma, izomfájdalmak, ízületi- és végtagmerevedések eseteiben a Sloan's Liniment millió esetben jól beváltott. Kevés Sloan's az ujjakkal könnyen eldörzsölve, azonnal csillapítja a fájdalmakat! A Sloan's Liniment mozgáshoz hozza a vérkeringést és gyökeresen megszünteti a bajt. Egyetlen egy letételel meggyőzi Önt erről!

EGY ÜVEG VOLT ÁRA LEI 30
ÚJ MÉRSEKELT ÁRA ÜVEGENKÉNT LEI 60

SLOANS Liniment

Csak eldörzsölni és a fájdalom alább hagy.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.
Egy üveg ára 60 Lei.

A Munkanélküliek segélyezésére és a munkanélküliség leküzdésére megalakult helyi bizottság

No. 9/1933.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Közhírré tételük, hogy a munkakamara helyiségében f. é. december hó 18-án d. e. 11 órakor, a munkanélküliek részére szállításra következő élelmiszerek beszerzése céljából nyilvános árverés, zárt ajánlatokkal lesz megtartva és pedig:

1. Körülbelül 10.000 kg. marhahús II. minőségű és 10.000 kg. sózott szalonna.
2. Cca 80.000 kg. fekete-kenyér (párisi tegrál.).
3. Cca 30.000 kg. tehéntej.
4. Cca 20.000 kg. tengeriszlét és 10.000 kg. bab.
5. Cca 300.000 kg. tűzifa.
6. Cca 20.000 darab mosószappan.

Ezen árverés a nyilvános könyvvitelről szóló törvény 88-110 szakaszának figyelembe vétele mellett lesz megtartva.

Brașov, la 11 Decembrie 1934.

Președinte: Secretar:
Olvashatatlan aláírás Olvashatatlan aláírás

Utolsó újdonságok

és sok más modellek,

órák, arany, optika

Brassó, Károly király-utca 28

Az inyesmester

szakács-könyv

Kétszáz kitűnő befőzési és háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését tárgyalja. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvétellel 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.